

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Kurul Tutanağı

22. Dönem 2. Yasama Yılı

93. Birleşim 26/Mayıs /2004 Çarşamba

Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360, 2/128) (S. Sayısı: 451) (x)

BAŞKAN - Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Komisyon raporu 451 sıra sayıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Tacidar Seyhan; buyurun.

Süreniz 20 dakika.

(x) 451 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

CHP GRUBU ADINA TACİDAR SEYHAN (Adana) - Değerli arkadaşlarım, Maden Kanunu üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir önemli saptamayı yaptıktan sonra bu kanunu değerlendirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 1945 İkinci Dünya Savaşının sona ermesinden sonra dünyada fetih savaşları yön değiştirmiştir. Daha çok, bir ülkeyi fethetmek, orada işgal altında tutmak yerine oranın yerer altı kaynaklarına ve hammaddelerine göre ve onların tüketim ihtiyaçlarına göre bir fetih anlayışı benimsenmiştir bu da dünyada yeni bir şekillenmeye doğru gidişin önümü açmıştır. Elbette ki, biz, maden politikalarımızı, enerji politikalarımızı belirlerken bu temel gerçeği de yok sayarak hareket edemeyiz. Tabii, bir ülkede maden politikasını, sanayi, ticaret, enerji politikasından ayırarak herhangi bir çözülemeye gitmek pek mümkün değildir. Bu genel hakkındaki görüşlerimde öncelikle olması gereken şekli üzerinde durmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, madenlere baktığımızda hepimiz bir şeyi söylüyoruz: Amaç, yer altı, yer üstü zenginliklerimizin etkin, verimli ve katma değer yaratacak şekilde kullanılabilmesidir. Öncelikle Maden Kanununda ele alınması gereken sürdürülebilirlik olmalıdır. Elimizdeki kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması hem Türkiye için hem de uluslararası ilişkiler için çok büyük önem arz etmektedir. Bunu yaparken, siz, stratejik madenlerinizi ayıramazsanız, stratejik rezerv politikanızı ortaya koyamazsanız, gelecekte ülkeye ayırdığınız rezervleri bilinçli, sistemli, doğru kullanamazsanız, ülkeyi zenginleştiremezsiniz. Elbette ki, ülkemizde, bütün madenler, Ulu Önder Atatürk'ün dediği gibi, milletindir. Biz, bu madenlerin toprak altında bırakılmasına taraftar olamayız; ancak, bu madenlerin, çevre gözetmeksizin, sürdürülebilirlik gözetmeksizin ve sanayie dönüşerek katmadeğer yaratmasını dikkate almazsınız, sorumsuzca tüketilmesinin de önünü açamayız. Hepimizin amacı, etkin, verimli bir madencilik anlayışını ülkenin temeline oturtmaktır. Ben inanıyorum ki, birçok arkadaşım da bu temelde bakıyor meseleye; ancak, bunu yaparken, bir kenardan tuttuğumuz şeyi bir başka kenardan bırakmamamız lazım. Gerçekten, Maden Kanunu birbuçuk yıldır tartışılıyor; tartışılması döneminde, birçok maddede arkadaşlarımızla beraber çalıştık. Ancak, az önce arkadaşlarıma ifade ettiğim gibi, burada da bir üzüntümü ifade etmek istiyorum; iki yıllık çalışma dönemimde Sanayi ve Ticaret Komisyonundaki tek üzüntüm Maden Kanunu

üzerindeki teklifimin oylamayla gündeme alınmasının engellenmesi olmuştur. Bu, iki yıllık süreç içerisinde, maalesef, kayıtlara, o dönemin demokrasi ayıbı olarak geçmiştir. Keşke tartışabilseydik; keşke, buraya getirene kadar, bizim, her maddede ayrı ayrı müzakere etme fırsatımız olsaydı; altkomisyonda oldu; muhalefet şerhlerimizi koyduk; Sayın Bakanımız, Bor Enstitüsünü konuşurken, Maden Kanunundaki birçok aksaklığı, Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında sona erdireceğini, elinden geleni yapacağını da burada taahhüt etti. Biz de, iyi niyetle, bu tasarıdan beklentilerimizi kendilerine iletmeye çalıştık.

Geldiğimiz çerçevede, şunu söylüyorum değerli arkadaşlarım: Bir maden kanununun temeli, Türkiye'de madencilik yapan, toprağın altından o yeraltı zenginliklerini çıkaran insanların önünü açmaktır; bu doğrudur, bu temeldir. "Bizim; yeter ki işletsin, yerli yabancı fark etmez" diyemezsiniz, ben diyemiyorum, meseleye ulusal bakıyorum. Eğer çıkarabiliyorsa, eğer, onu işleyebiliyorsa, yerli madenci çıkarsın, bizim insanımız çıkarsın, katmadeğer bu ülkede kalsın; onun önünü açalım; ancak, birkaç şeyi de koruyalım.

Madenlerimizi birkaç alanda özelleştirmeye gittik, gidiyoruz hâlâ; Eti Holdinge bağlı kurumlar da bunun içinde değerli arkadaşlar. Türkiye'de, bakırdan başlayarak birçok madene varıncaya kadar özelleştirildi, özel teşebbüsün önü açıldı; ama, bütün tesisler yabancı şirketlerin elinde. Bunu, mutlaka Bakanlığımızın düşünmesi lazım. Eğer, yeraltı zenginliklerimiz, doğru, verimli, etkin kullanılacaksa, bu, var olan durumu görmezden gelemeyiz değerli arkadaşlarım. Madene dayalı sanayii de teşvik etmeden, bunun önünü açamazsınız.

Bir üzüntüm daha var: Geçenlerde vakıfların olağan toplantısı vardı; bir genel müdür arkadaşım orada dedi ki: "Değerli arkadaşlar, ben bu uç ürün meselesine çok kızıyorum. Teknoloji üretmezseniz, teknoloji üretmez, sanayiin önünü açamazsanız, uç ürünü nasıl yapacaksınız? İki de bir getiriyorsunuz, bunu bizim önümüze koyuyorsunuz." Doğru söylüyor. Biz, teknoloji üretmiyoruz. Devlet kademesinde görev almış arkadaşlarımızın görevi, aksayan yeri söylemek olduğu kadar onun çözümlerini de bulmaktır, çözüm önerilerini Bakanlığın önüne koymaktır. Eğer, gerçekten... Hatta, orada, şunu sarf etti: "Biz, çeliği bile dışarıdan alıyoruz." Niye alıyoruz arkadaşlar?

Bir teşvik yaptık. Madenciliği de geliştirmek istiyorsak, Maden Kanununda değişiklik yapan tasarıda teşvikle ilgili çok olumlu bir madde var; Sayın Bakanımınla müştereken koyduk, çok da teşekkür ediyorum; olumlu olmuştur. Maddede, çıkardığı madeni kendi tesisinde işleyenlerden devlet hakkının yüzde 50'si alınmaz deniliyor. Bu ne yaratıyor; işlemeye zorluyor, bir; istihdam yaratıyor, iki; katmadeğer yaratıyor, üç. Keşke, biz, teşviki gözetirken, bunun yanında, madenciliği işleyen, maden sanayiine yönelik özel organize sanayi bölgeleri kurabilirsek, bunun önünü açabilirsek, devleti bu yatırımlara yönlendirebilirsek, işlemeyen kurumlarımızı kâra geçirebilecek tedbirlerimizi alabilirsek.

Devlet kademesindeki insanların görevi, şikâyet etmek değildir. Sanayimiz işleyemiyor diye yapmamız gereken yeraltı zenginliklerimizi çıkarıp çıkarıp dışarı vermek midir?! Benim çocuklarım ne olacak, sizin çocuklarınız ne olacak?! Düşünmediğinizi ifade etmek istemiyorum; her milletvekili arkadaşım da çocuklarımızın, gelecek neslimizin menfaatları konusunda en az benim kadar duyarlıdır; buna inancımı da burada ifade etmek istiyorum. Tabii ki; ama, koruyalım. Bakın, burada, hepimiz bir görev yapıyoruz; ancak, hükümet de görev yapıyor. Bugüne kadar hiçbir ekonomik, siyasî, hukuksal hatanın yapılmadığını söylemek mümkün mü; hata yapıyoruz. Bizim, muhalefet partisi olarak burada yaptığımız şey, yıllardır özlemlerle beklenen Maden Kanunundaki değişikliğe karşı olmak değildir. Bir sürü madenci, ne olursa olsun bu kanun çıksın diye bekliyor; yıllar sonra bir kanun değişikliği yapılıyor. Bizim görevimiz, bu tasarıнын olması gereken şekliyle geçmesine katkıda bulunmaktır. Biz, burada uyarı görevimizi yapıyoruz; biz, burada katkı koymaya çalışıyoruz. Lütfen, bunun böyle algılanmasını istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, dünyaya açılmaktan bahsediliyor, dünyaya açılmak da bu değildir; dünyaya açılmak, dünyayı, kendi yer altı zenginliklerinizle birlikte, ürettiğiniz teknolojiyle ülke menfaatleri çerçevesinde kendi ticaret anlayışınıza zorunlu kılınabilecek kurallar çerçevesinde keşfetmek zorundasınız. Dünyanın size ihtiyacı yoksa siz dünyaya

açılmıyorsunuz demektir. İnsanlığa hizmet etmek, onların ihtiyaçlarına cevap verebilecek, onların ihtiyaçlarını karşılayacak hizmet üretimini sağlamaktır; hepimizin görevi bu; ancak, görüyorum ki, yine de bu kanun yapıldı, çok şey bekliyordum; fakat madenlerimizin tam anlamıyla verimli işletilmesine, rasyonel kullanılmasına cevap verebilecek bir kanun halini almadı.

Bizim komisyonumuzdan birtakım koşullarla çıkmıştı, neyin hangi kademelerde yapılmadığında tedbirin nasıl alınacağı orada belirtilmişti; ancak, Plan ve Bütçe Komisyonunda o kadar oynandı ki, ha oynanmasında olumlu yerler yok mu, hakikaten var. Arkadaşlarım, ben kendi komisyonumda bas bas bağırdığım, şuraya, devletin görüşünü ararken "uygun" ifadesini koyun dedim, altı günde koydurtmadım, Maden Kanununu elime alır almaz birkaç yere koymuşlar; ama hakikaten kriterler de ortadan kalkmış.

Ruhsatların nasıl iptal edileceği belirlenmiş; fakat bunların yükümlülükleri yerine getirilmezse, yükümlülüklerin yerine getirilmediğinde kimlerin karar vereceği doğru dürüst belirtilmemiş. Daha sonra, nasıl işletmeye açılacağı konusunda da bir açıklık getirilmemiştir. Tüm bunların giderilmesi lazım.

En önemli konulardan biri de stratejik rezervler arkadaşlar. Bakın, ben kanun teklifimde bir şey söylüyordum, bu teklifi görüşmeyelim, burada bor ile ilgili düzenlemelerde "borun devlet denetiminden çıkmasının önü kesilmiştir" deniliyor, bence kesilmemiştir; bundan sonra "bulunacak bor rezervleri, boru işleten devlet kurumuna aittir" deniliyor, doğru. Bu ne demektir; bundan sonra bulunacak borlar devlet kurumuna devredilecektir, onun işletmesine açılacaktır; güzel.

Değerli arkadaşlarım, peki bulunmuş olanlar ne yapılacaktır, bana onu söyler misiniz. Madem, devlet kendisine yurt içinde rakip yaratmamak istiyor, bulunmuş olanları ne yapacaksınız? "2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır" diyerek, bunu sağlayamazsınız, sağlanmıyor, bana göre açıklık var. Bulunmuş olanları, sadece tüvenan maden, yani, işlenmemiş maden olarak ihraç edemiyor, konsantre ürün haline getirirse ihraç edebiliyor. İşte bizim görevimiz, bunun önünü kesmek. Konsantre olarak ihraç etsin diyemeyiz; eğer ederse, her ürün bir başkasına ikame ettiğinden, kendi devlet kurumumuzu küçültürüz, dünyada da rekabet gücümüzü azaltırız. Mademki kimseyi korumuyoruz, gelin buraya "bulunmuş" ibaresini de ekleyelim. Bulmuş biri mi var, bulmuş da bildirimde bulunmuş arkadaşlarımız mı var bizim haklarını gasp edeceğimiz?! Ben, Sanayi Komisyonunda görüşülürken, bunu, o dönemki Maden İşleri Genel Müdürüne sordum. Değerli arkadaşlar, bor bulduğunu size bildiren biri var mı dedim -o dönemin altkomisyon başkanı da burada- Maden İşleri Genel Müdürü "bize herhangi bir bildirim olmadı bugüne kadar" dedi.

Peki, arkadaşlar, eğer olmadıysa "bulunmuş ve bulunacak olan" ibaresinden neden çekiyoruz, oraya "bulunmuş ve bulunacak olanı" diyelim. Şunu da yapalım: Haklarını gasp etmemek için, bulunmuş olan varsa, böyle bir bildirim varsa, buna da buluculuk hakkı verelim, verin yüzde 1'i. İnsanların hakkını almak istemiyoruz; ama, biz, devletin kurumuna rakip de yaratmak istemiyoruz.

Çevresel etkiler konusunda birçok düzenleme yapılmış.

Ben, bor konusuna yeniden gireceğim, Sayın Bakanım ile da konuşacağım. Bize bu kürsüden, Bor Enstitüsü konuşulurken söz verdi, bununla ilgili çekingelerin giderileceğini söyledi. Maden İşleri Genel Müdürü, bana "başvurmuş kimse yok" dedi; ama, maalesef, görüyorum ki, samimi bir ifadede bulunmamış. En az on arkadaşımız kendi maden arama alanında bor bulduğunu ifade etmiş ve raporlar tutulmuş. Elimdeki raporlar da -tarih ve sayısı belli- Maden İşleri Genel Müdürlüğünün raporları. Eğer, biz, bunu görmezden gelirsek, halen bulunmuş olanlara, bulduğunu bildirmiş olanlara, rapor tutulsun tutulmasın, bir engelleme koyamazsak, yarın bir gün ortaya çıkacak koşulların müsebbibi biz oluruz. Seçim bölgelerimize gittiğimizde, insanlar, siz kimleri korudunuz derse, buna cevap veremeyiz. Ben, burada bir tek şeyi korumak istiyorum; Sayın Bakanımın da görevi odur, inancı odur, sizlerin de görevi odur ve inancı odur; inancınıza bir şey demiyorum; ama, benim tedirginliğim, böyle bir eksiklik var. Sayın Bakan, bunu kendinin de istemediğini beyan ediyor, devlet eliyle işletilmesinin doğru olacağını söylüyor; tek

anlaşamadığımız nokta, bulunmuş bor rezervlerinin de bulunacak olanlar gibi devletin işletmesine sunulmasını sağlamaktır.

Değerli arkadaşlar, çevreyle ilgili yanına gelince, ikilem oldu, birbuçuk yıldır şu tartışılıyor: Çevreyle ilgili biri bir koruma gündeme atsa madenci düşmanı ilan edildi; bir madenci önümü açın dese çevre düşmanı ilan edildi; haksız, yersiz, nereden kaynaklandığı belli olmayan bir tartışmanın içerisine girdik, bunlarla uğraştık durduk.

Güzel; zeytinliklerle ilgili bölüm kaldırılmış, amenna. Çekingeler konulmuş; ama, arkadaşlar, dikkat etmeliyiz, eğer bir yandan, zeytinliği, merayı kaldırır; sonra Mera Kanununda merada madencilik yapılmasının, daha sonra Orman Kanununda da zeytinliklerde madencilik yapılmasının önünü açarsak, bu maddeyi bu kanun tasarisının metninden çıkarmamızın hiçbir esprisi kalmaz.

Ben de bir muhalefet şerhi vardı, bütün komisyon üyelerine dağıttım. Bu konuyla ilgilenen arkadaşlarım da bilir; zaten, benim muhalefet şerhimde de var; bu konularla ilgili, Anayasaya aykırılığı, Adalet ve Kalkınma Partisinin iki milletvekili de, zamanında başka bir siyasî partideyken beyan etmiş; bu kanun yeni bir kanun değil. Peki, bu çekingelerinin hangisini giderebildik; iki tanesini. Onun da, söylüyorum, Orman Kanununda ve Mera Kanununda önünü açıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu ülke hepimizin. Ben, madencilik faaliyetlerinde, özendirmek için, bir çevre teşviki konulmasından yanayım; Türkiye bunu tartışmıyor. Maden sahasının çevresel düzenlemesini yapmış, işlettikten sonra dahi çevresel düzenlemesini tamamlamış insanlara da teşvik verelim, ödüllendirelim, çevresel etkilerde kriterler koyalım.

Bir tedirginliğimiz daha var: Yönetmeliğe çok fazla atıfta bulunduk; ha, yarın gelecek gıdayla ilgili yönetmelik kadar değil. Orada, 28 aktif madde var, 24'ünü arkadaşlar yönetmeliğe bırakmışlar. Böyle bir kanun görmedim ben Türkiye Büyük Millet Meclisinde, onu yarın konuşacağız; ama, burada da, birçok şey yönetmeliğe bırakılmış. Biz diyoruz ki, yönetmeliklerle çözümlenmez mi, her şey kanunda mı belirtilir; hayır, belirtilmez. Birçoğu belirtilmiş diyor. Bakın, bu önünüzdeki kanunu inceleyin, ne kadar açık bölümler var. Bunu, şunun için söylüyorum: Yarın, Gıda Kanunu geldiğinde ben burada söz alacağım. Bir de Gıda Kanununa bakın; tanımlama yapmadan, yönetmeliğe atıfta bulunmuş. İster istemez, dikkatinizi çekmek için söylüyorum. O kanun geldiğinde hep birlikte bakacağız.

Değerli arkadaşlar, mutlaka, devletin kurumlarında yönetmeliği hazırlayanlar da bu ülkeyi sevenlerdir; ama, ben, vatandaşımın, kendimin, çocuklarımın, ülke ekonomisinin korunduğunu hissetmek istiyorum. Sizler de bizim çekingelerimizi dikkate alarak, Sayın Bakanım da, lütfen, bu kanun üzerindeki görüşlerimizi, kanunun görüşülmesi sırasında dinlesin, birlikte yapalım.

Bir de, çok kısa, üst üste ruhsat verilmez bölümü var. Madencilerimiz verilsin istiyor. Maden İşleri bunun üstesinden gelebiliyorsa, orada bir kargaşa olur diye kafamız karıştı; bunu da yapalım, madencilerin önünü açalım; ama, eğer boru koruyabiliyorsak açalım. Aynı alanda bor işletemesinler, kendi tesislerinde buldularsa. Boru koruyabiliyorsak onun da önünü açalım. Bu insanlar da rahat etsin. Stratejik maden, arkadaşlar. Bugün Irak'ta petrol neyse, yarın dünyada bor rezervi o kadar önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Seyhan, lütfen tamamlayın.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) - Enerji savaşlarının yapıldığı bir günde, dünyanın, Avrupa'ya enerji koridoru olarak Türkiye'yi aldığı, çizdiği bir haritada, biz, kendi ülkemizdeki çok önemli bir stratejik rezervi koruyamazsak, yarın bir gün bu halkın üzerimize yüklemiş olduğu sorumluluğu yerine getirmemiş olmanın ezikliğini yaşarız.

Hepinizin sağduyusuna güveniyor, kanunda emeği olan arkadaşlarıma çok teşekkür ediyor ve bu kanundaki çekingelerimizi Sayın Bakanımızın dikkate almasını diliyor; hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Seyhan.

AK Parti Grubu adına, Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA TANER YILDIZ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı hakkında AK Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, kısaca, Maden Kanunu üzerinde çalışma yapan Sayın Enerji Bakanımızın şahsında, bütün Bakanlık çalışanlarına, AK Parti Grubuna ve CHP Grubuna da teşekkür ediyorum.

Madencilik, ülkelerin hiçbir şekilde ihmal etmemesi gereken, sanayinin hammadde gereksinimini karşıladığından, ülke ekonomisinin temelini oluşturan bir sektördür. Mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanımı, kaynakların atıl durumda ve bilinmeyen kaynaklardan belirlenerek üretilmesiyle ülke sanayisinin gelişmesine hız verilmesi gerekliliği, tartışılmaz bir gerçektir. Madencilikğin ülkeye döviz sağlaması, istihdam yaratması, hizmet ve yan sanayi sektörünü teşvik etmesi, özellikle bölgesel kalkınmayı önplana çıkarması açısından da ayrı bir önemi vardır.

Ülkemiz, dünyada, madencilik faaliyetleriyle ilgili olarak yapılan değerlendirmelerde maden çeşitliliği açısından 30 uncu, üretilen madenlerin çeşitliliği itibarıyla de 10 uncu sırada yer almaktadır.

Mermercilikte, gerek rezerv olarak gerekse desen ve çeşitlilik açısından da zengin olan ülkemiz, dünyada önemli bir yere sahiptir. 1,2 milyar ton dünya toplam bor rezervinin 800 000 000 tonu ülkemizedir. Buna karşın, madencilüğimizin ülkemiz ekonomisi içerisindeki yerine baktığımızda, sektörün gayri safî millî hâsıla içindeki payının çok düşük olduğu görülmektedir. AK Parti Hükümetinin en büyük hedeflerinden bir tanesi, bu gayri safî millî hâsıla içerisindeki payını artırmaktır.

Arkadaşlar, açıklıkla söyleyebiliriz; gerek komisyonlarda gerekse Genel Kurulda bor madeni üzerine olan hassasiyeti takdirle, saygıyla karşılıyoruz; ancak, bu, hiçbir grubun uhdesinde olmadığı gibi, ülkemizin en önemli kaynaklarından bir tanesidir. Bildiğiniz gibi, dünya rezervinin yüzde 67'si Türkiye'de bulunmakta; ama, imal edilen mamul malzeme açısından baktığımızda ise, 225 000 000 dolarlık bir payla da yerimizin çok iyi olduğu söylenemez.

Şimdi, böyle bir durumda, biz, genelde... Biraz önce arkadaşımız da söyledi; boru -ileriki maddelerde göreceğiz- devletten başka hiçbir hükûmî şahsiyetin, özel sektörün çalıştırma imkânı yok arkadaşlar. Bizim kaygı ve endişelerimizin nereden kaynaklandığını ben hâlâ tespit edebilmiş değilim. Ben, gidip, keyfî olarak, kömür işletmesinin, mermer işletmesinin yerinde bor bulsam, bunu devlete devretmek zorundayım. Ben, farklı bir kaygı ve endişeyle bile girsem, bunu yine devlete devretmek zorundayım. Bizim bor karşısında neredeyse komplekse düşmemizi sağlayacak böyle bir ifade tarzını, ben normal karşılamıyorum. Evet, o hassasiyeti hepimiz gösterelim. Varsa bulmuş olan on tane madenci, onun devlete aktarılmasını sağlayalım; ama, bunun başka bir tarafa çekilmesinin, başka bir kasta bağlanmasınının, ben çok anlamlı olmadığı kanaatindeyim.

Yani, bizim amaçlarımızdan bir tanesi, özellikle 240 milyar dolar civarında iç ve dışborcu bulunan bir ülkenin kendi özkaynaklarına dönmesi kadar tabîî bir şey yoktur. Kendi özkaynaklarından 2 milyar dolarlık, toplam binde 1'ini hareketli hale getirebildiği madencilüğünün, mutlaka, 2005 yılı hedeflerinin bulunduğu yerden 2, 2,5 katı mesabesine, yani 5-6 milyar dolarlar mesabesine taşınmasıdır. Bunu, inşallah, Enerji Bakanlığımız fazlasıyla yapacaktır.

Madencilüğümüz, içinde bulunduğu zor şartlar nedeniyle beklenen gelişmeyi gösterememiştir. Bunda, gerek kanunun gerekse sektörün payı büyüktür. Biz, kanuna dayalı olan kısmını gidermek ve buradaki aksaklıkları gidermek kastiyle, bu kanun tasarısını Genel Kurula getirmiş bulunuyoruz. Bürokratik işlemler çok fazla; mevzuat çok fazla. Bunları en aza indiriyoruz. Tabîî, maden mevzuatından kaynaklanan

olumsuzlukların, özellikle ruhsat iptallerini öngören kısımlarının, özel sektörün girişimcilik ruhunu etkilediğini görmüş bulunuyoruz ve ruhsat iptallerini zor şartlara bağlıyoruz; ama, şu şartla: Ciddî bir girişimci gelecek, ben madenciyim, altyapı çalışmalarını tamamlamış bulunuyorum. Onun ruhsat iptali hemen hemen mümkün görülmemektedir; çünkü, kendisine 3+2 yıllık, toplam 5 yıl içerisinde, 3 defa değişik kademelerde ikaz yapılarak ancak ruhsat iptali mümkün olmaktadır. Bu ise, çok zordur.

Madenin öncelikle aranılıp bulunması gerekmektedir. Bulunan madenin bulunduğu yerden üretilmesi gibi sektöre özgü bir yanı vardır. Ülkemizin maden varlığı yeteri kadar aranmamıştır. Diğer taraftan, ülkemizde bazı alanlar, değişik nedenlerle, yasal olarak madencilik faaliyetlerine de kapatılmış veya kısıtlama getirilmiştir. Yapılan değişikliklerle, ilgili bakanlıklarla gerekli koordinasyon sağlanarak, bu alanlarda madencilik faaliyetlerinin belli kriterlere uyulması şartıyla geniş bir olanak sağlanmıştır.

Kalkınmamız için, öncelikle madencilik sektörünün lokomotif bir sektör olduğunu kabullenmemiz gerekiyor; ancak, sektörün hamle yapabilmesi için de madencilerimizle beraber omuz omuza verip, bakanlık, ilgili bürokratlar, siyaset ve bütün kuruluşlar el ele verip, inşallah, bu zorlukların hepsini aşacağız.

Günümüz sanayiinin ihtiyacı olan birçok hammaddenin taşocağı ruhsatlarına dayalı olarak temin edildiğini biliyoruz. Büyük bir gelişme içerisinde olan sanayi sektörüne daha büyük yatırımlar yapabilmek için, hammadde ihtiyacının daha güvenilir ve büyük rezervli kaynaklardan karşılanması zorunluluğu vardır.

1901 yılında çıkan meri Nizamnameye tabi olan hammaddelerin sanayi ihtiyacını güvenli ve yeterli şekilde karşılayabilmesi mümkün değildir. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Taşocakları Nizamnamesi kaldırılarak, tüm tabii kaynakların Maden Kanunu kapsamına alınması hükmü de yer almaktadır.

Taşocakları Nizamnamesine tabi hammaddelerin, Maden Kanununa tabi hammaddelerle beraber doğada jeolojik olarak da çok grift bir şekilde beraber oluşması nedeniyle, bu hammaddeleri iki ayrı mevzuatta düzenlemek yanlıştı. Bu kanun tasarısıyla, aynı kanun kapsamına alınmışlardır. Ayrıca, bunların, Taşocakları Nizamnamesinde valilikler, Maden Kanununda Maden İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülmesi, kurumlar arasında görev ve yetki çatışmasına da yol açıyordu. Bu nedenle, Taşocakları Nizamnamesinin yürürlükten kaldırılarak, tüm hammaddelerin tek mevzuat altında toplanması öngörülmüştür.

Madencilikte ana hedefimiz, ülkemizi hammadde üretilip satan bir kaynak ülke olmaktan çıkarıp, sanayile entegre olmuş, dünya pazarlarında katmadeğeri yüksek uç ürünlere ulaşabilen, söz sahibi bir ülke durumuna getirmektir. Bugün, aldığımız kameraların, cep telefonlarının... Mesela bir cep telefonunun içerisinde 52 çeşit maden bulunmaktadır. Öyle kameralar alıyoruz ki, öyle kameralar ithal ediyoruz ki, altının gramı 1 birim, kameranın gramı 4,5 birim. O açıdan, bu teknolojiyi mutlaka üretmek zorundayız.

Madencilik sektörünün en başta gelen sorunu, sektörde yatırımların risk taşıması, yatırılan sermayenin geri dönüş oranının ve süresinin çok uzun olması, diğer bir deyişle amortisman süresinin çok uzun olması ve aramalardan olumlu sonuç alınamaması halinde sermayenin geri dönüşünün söz konusu olmaması. O açıdan, madencilik sektörüne yatırım yapan girişimcilerin özellikle çok ciddi, işini bilir ve bu işin bilimsel yanını da tamamlamış olması gerekmektedir. Bu nedenle, sektör genellikle özel sektör için cazip olmamış ve madencilik faaliyetleri, bugüne kadar ülkemizde ağırlıklı olarak devlet tarafından yürütülmüştür. Madencilikte uluslararası güce sahip olan özel sektör kuruluşları oluşmamış, devlet sektörü ise uluslararası rekabete girememiş ve bunun sonucu olarak da, dünya pazarındaki sektörel dalgalanmalar da buna eklenince, ciddi bir eksi oluşmuştur. Ülkemiz madenciliğini olumsuz yönde etkileyen bu durum karşısında madencilerimiz ara ara krize girmiş ve büyük sorunlar yaşamışlardır.

Ülkemizdeki bürokrasi, mevzuat konusunda karşılaşılan güçlükler ve kurumlar arası yetki karmaşası, diğer sektörler gibi, madencilik sektörünü de etkilemiştir. Bu ülkenin en büyük problemlerinden bir tanesi, sırf bu sektöre has olmamak kaydıyla, ülkedeki kurumlar

arası oluşturulmak istenen ortak dildir. Bugün bir mevzuat karşısında 13 tane bakanlık ayrı ayrı yorum getirmektedir.

Özellikle madencilği ilgilendiren bu konuda iki komisyonda da, hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de Sanayi Komisyonunda yapılan çalışmalarda bütün bakanlıkların bir arada hazır bulunduğu bir ortam oluşturulmuştur. Bu görüşmeler sonucunda neler yaptığımızı kısaca özetlersek; bir, Taşocakları Nizamnamesi, Havzai Fahmiye ve Maden Kanunu tek bir yasal çatı altında toplanmış, böylece uygulamada birlik sağlanmıştır. Türkiye Taş Kömürleri uhdesindeki havzai fahmiye alanı için, taşkömürü ve diğer madenlerin gerek kendisi gerekse rödovansla işletilmesine imkân sağlanmıştır.

Sektör için en önemli konulardan birisi olan ruhsat güvencesi, bu düzenlemelerle yerine getirilmiştir. Tasarıda, ruhsat iptalleri yerine maddî cezalar ön plana çıkarılmıştır; ama, en son limit, beş ayrı kademede görevlerini yerine getirmeyen özel girişimci için ruhsat iptali söz konusu olmuştur.

Madencilik faaliyetlerinin tabii olduğu izinlerin kısa sürede alınması için düzenleme getirilmiş; madencilği olumsuz yönde etkileyen ve yasaklayan diğer mevzuattaki kısımlar için de düzenlemeler yapılmış; madencilik faaliyetleri için kısıtlama getirilmiş alanlarda belirli kriterlere uyarak, çevreyle de barışık bir madencilik yapılması öngörülmüştür.

Madencilik faaliyetlerine getirilen teşviklerle, sektöre ivme kazandırılması amaçlanmış; küçük ölçekli işletmelere ve ürettiği madeni tesisinde kullanarak uç ürünlere dönüştüren işletmecilere devlet hakkı ödemelerinde indirimler sağlanmıştır.

Devlet hakkı ödemelerinde yeni bir mantık getirilmiştir. Bu yeni düzenlemeyle, brüt bilanço kârından, ocak başı satış bedeli uygulamasına geçilmiştir. Bunun, fiilî duruma çok daha uygun olduğunu görüyoruz. Bu düzenlemeyle, devletin, madencilik sektöründen elde ettiği gelirin daha da artacağına inanıyor ve ümit ediyoruz.

Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı illerin özel idare müdürlüklerine devlet hakkının yarısı, yine, aynı şekilde aktarılmış, böylece mahallî idarelerin maddî yönden güçlenmesine de dikkat çekilmiştir.

Büyük işletme ruhsatı alanlarında beş yıl içerisinde arama faaliyetlerinin tamamlanmaması ve bu süre sonunda maden bulunmayan ya da arama yapılmayan alanların terk edilmesi esası getirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bu maddenin bu kısmı o kadar önemlidir ki, bugün, 22 000 ruhsatın önemli bir kısmı, üzerinde hiç çalışma yapılmaksızın, sırf kapatılan arazilerden dolayı tıkanmıştır. Biz, süreler getirerek, bunların atıl durumda kalmasına meydan vermeyeceğiz.

Aynı zamanda, önışletme dönemi kaldırılmış, bazı madenler için arama ruhsatı süresi uzatılmış, verilecek belge sayısı azaltılmış, böylece, kanunî uygulamada bürokratik işlemler en aza indirilmiştir.

Borda dünya rezervlerinin yüzde 65'ine sahibiz dedik. Borda, arkadaşlarımızın söylediği hassasiyete önemle dikkat edilmiş; ancak, bor madenciliğinin tek elden yürütülmesine ve bu tek elin de devlet olmasına özen gösterilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirmesi için de düzenlemeler yapılmıştır; ilgili maddelerde, madde gerekçelerini sayarken, inşallah, bunların detaylarına gireceğiz.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen Maden Kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrası, iptal gerekçesine uygun olarak değiştirilmiş, yeniden düzenlenmiş, kamulaştırma yapılamaması nedeniyle tıkanan sektörün önü açılmış, mülk sahiplerinin hakları da korunmuştur.

Madencilikteki en önemli sorunlardan bir tanesi de şuydu: Yönetmeliğe rödovansla ilgili hükümler konuldu, rödovans uygulamalarıyla ilgili ruhsatın iptaline varan yaptırımlar gündeme geldi. Ruhsat sahiplerinin ödediği devlet hakkı önceden sınırlıydı ve 2172 sayılı

Yasayla, bor tuzlarının devlet eliyle işletilmesine karar verilmişti ve aynı şekilde, buna tekrar itina gösteriyoruz.

Maden Kanununun temel taşlarını, mülkiyet, ruhsatların gruplandırılması, ruhsat alanları, ruhsat süreleri, faaliyetlerin denetlenmesi, vergilendirme şeklinde, anabашlıklar altında toplamak mümkündür.

Sektör, yeni bir kanundan, daha çok ruhsat güvencesinin sağlanmasını, sektörün finansal ve altyapı olarak teşvik edilmesini, Maden Kanunu ve diğer mevzuatlardaki bürokrasinin azaltılmasını beklemektedir ve bu kanun tasarısının kanunlaşmasıyla beraber bu beklentiler yerine gelecektir.

Bu kanundan devletin beklentileri de vardır, o beklentileri de kısaca şöyle sayabiliriz: İşçi sağlığı ve iş güvenliği ilkeleri çerçevesinde kaynak kaybı olmadan üretim yapılmasının sağlanması, çevreyle uyumlu bir madencilik gerçekleştirilmesi, daha çok istihdam sağlanması. Biz, bu arzları yaptığımızda, bu kolaylıkları sağladığımızda... Hatta arazilere kısıtlama getirdik, metrekarelerine kısıtlama getirdik; böylece, daha çok madencinin, daha çok girişimcinin bundan yararlanmasını öngördük. Bu ise, istihdamı dolaylı yoldan artırıcı ciddi bir unsurdur. Dolayısıyla, devletin beklediği diğer bir faktör de maden ihracının artırılması, devlete gelir sağlanması, yerli kaynak kullanımının teşvik edilmesi ve uygulamayla, e-devletle beraber, özellikle elektronik ortama geçilmesiyle beraber spekülasyon birçok cümlenin ortadan kaldırılması. Bu temel beklentiler çerçevesinde gerek özel sektör gerekse devlet kurumları tarafından sahalar atıl tutularak ülke madenlerinin esir madenler haline getirilmemesi. Madenlerin üretilerek ekonomiye kazandırılması. Bizim yeri geliyor 2 trilyon dolarlık rezervimiz var diyoruz. Arkadaşlar, bunlar harekete geçirilemediği takdirde 12 trilyon dolarlık da olsa hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur. O yüzden, biz, Allah'ın bize vermiş olduğu, ülkemize vermiş olduğu bu zenginlikleri aktif hale getirmeliyiz. Bu arada, gerek Avrupa Birliği uyum paketiyle beraber gerekse bizim kendi hassasiyetlerimiz arasında bulunan çevre faktörünün özellikle bu kanun tasarısıyla çok daha fazla dikkate alındığını belirtmek istiyorum.

Maden Kanununun temelini ruhsat gruplarının belirlemesi oluşturmaktadır. Bu gruplandırmalarda ise -çok fazla teknik detaya girmeden şunu belirteceğim- alan sınırlamaları, mülkiyet, madenlerin mineralojik yapısı, devlet hakkı ödemeleri, ruhsatların üst üste verilebilmesi, işletmeye geçiş süreleri, ruhsat dönemleri, kamulaştırma ve vesaire uygulamalar da sayılabilir.

Ben, teknik detaylara maddelerde geçmek kaydıyla, bu kanun tasarısının hazırlanmasında emeği geçen bütün arkadaşlarımıza, başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız olmak üzere, Maden İşleri Genel Müdürlüğünde çalışan bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve bu kanun tasarısının kanunlaşmasında ortak paya sahip olan iktidar ve muhalefete saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yıldız.

Şahsi adına ilk söz, Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'e aittir.

Sayın Çömez?.. Yok.

Şahsi adına ikinci söz, Zonguldak Milletvekili Sayın Polat Türkmen'e aittir.

Buyurun Sayın Türkmen.

Süreniz 10 dakika. (AK Parti sıralarından alkışlar)

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı üzerinde söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Osmanlı İmparatorluğunda 1858 tarihli Arazi Kanunu yürürlüğe girinceye kadar madenlerle ilgili herhangi bir düzenleme mevcut değildi. Arazi Kanunuyla sadece madenlerin mülkiyeti düzenlenmiştir. Zonguldak kömür havzasında elde edilen tecrübeler ve dünyadaki gelişmeler sonucunda, 1862 yılında Fransız Maden Kanunundan esinlenerek

Maadin Nizamnamesi yürürlüğe konuldu. Maadin Nizamnamesi birkaç defa değişikliğe uğramıştır. 23 Mart 1922 tarihinde Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. 11 Mart 1954 tarihinde 6309 sayılı Maden Kanunu yürürlüğe girene kadar Maadin Nizamnamesi ve Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkındaki Kanun madenciliğimizi düzenlemiştir. 6309 sayılı Kanun, devlet ve özel sektör arasında eşitlik sağlamaya çalışmış; fakat, madencilik sektörünün ihtiyaçlarını karşılayamamıştır. 1985 yılında ise, hâlâ yürürlükte olan 3213 sayılı Maden Kanunu yürürlüğe girmiş, aynı yıl içerisinde birçok maddeleri değiştirilmiş, yine de, Kanunun 46 ncı maddesi, 1994 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

3213 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği andan itibaren hızlı bir şekilde eskimiş ve birçok boşluk olmuştur. Kanun, madencilere yardımcı olmaktan ziyade, ruhsat iptalleriyle, sektörün içinde olanları tehdit eder hale gelmiştir. Mevcut Maden Kanunumuz, hiçbir tarafı memnun etmediği gibi, uygulaması sırasında birçok aksaklıkları da beraberinde getirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülkenin doğal zenginliklerinin olması ve rezervlerinin büyüklüğü, madencilik sektörünün ilerlemesi için yeter koşul değildir; o ülkede, uygulanabilir, bilimsel, sektörü destekleyen, geliştiren, verimliliği teşvik eden, güven ve istikrar sağlayan bir hukukî altyapının olması kesin şarttır.

Ülkemizin madenlerinin çeşitlerini artırma olanağımız veya rezervlerimizi büyütme imkânımız yoktur; ancak, bugünkü ve gelecek nesillere, ekonomik ve millî çıkarlarımıza hizmet eden bir potansiyeli, millî bir madencilik politikasıyla bırakma imkânımız vardır.

Madencilik politikamızın temellerini şu esaslara oturtmamızda yarar vardır: Madencilik sektörümüz topluma en çok ekonomik katkıyı sağlamalıdır. Maden kaynaklarımız, çağdaş, bilimsel yöntemlerle aranmalı ve en verimli biçimde işletilmelidir. Toplumun çıkarları ile işletmelerin çıkarları uzlaşmalıdır. Madencilik faaliyetleri ekolojik sistemle uyum içerisinde olmalıdır. Ülkenin stratejik çıkarları gözetilmelidir. Madencilik sektörünün ülke sanayiine ucuz hammadde girdisi sağlaması hedeflenmelidir. Sektör, uç ürünlere ve yüksek katmadeğerlere doğru teşvik edilmelidir.

Yüce Meclisimizin değerli üyeleri, Türkiye, yeraltı kaynakları açısından zengin bir ülkedir. Ülkemizde belirli bir madencilik politikasının bugüne kadar belirlenmemiş olmasına, yeterli hukukî altyapının oluşmamasına ve son yirmi yıldır arama faaliyetlerine gerekli özenin gösterilmemesine rağmen ülkemiz, 132 maden ülkesi arasında madencilikte 28 inci sırada, ürün çeşitliliği açısından ise 10 uncu sıradadır. Türkiyemizde 50'nin üzerinde maden ve mineralin üretimi yapılmakta ve 2,9 trilyon dolar civarında maden potansiyeli bulunmaktadır. Şu anda 2,2 milyar dolar civarında yıllık maden üretimi yapan ülkemiz, yeterli ve teşvik edici bir hukukî zeminle, yirmi yıl içerisinde 20 milyar dolarlık bir üretim potansiyeline ulaşabilir. Özel sektörün madencilikteki payının artırılması ve yabancı sermayenin önündeki engellerin kaldırılması halinde Türkiye, uluslararası alanda rekabet edebilen, sanayisine ucuz girdi sağlayabilen ülkelerden biri olabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek huzurunuzla hükümetimiz tarafından getirilen Maden Kanunu ve sektörü ilgilendiren diğer kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun tasarısı, Türk madenciliği açısından bir milattır. Bu tasarının, desteklerinizle kanunlaşması halinde

ülkemiz, madencilik sektörü açısından yeni bir döneme girecektir; ülkemizin gelişmemiş birçok bölgesi, sektörün harekete geçmesi halinde büyük ekonomik katkılara sahip olacaktır. Emek yoğun bir sektör olan madencilik, yüzbinlerce gencimize iş imkânı sağlayacaktır. Artık, ülkemiz, üzerinde fakir insanların, yeraltında ise değerlendirilmeyen zenginliklere sahip olan bir ülke olmaktan kurtarılacaktır.

Hükümetimizin Yüce Meclise sevk ettiği tasarıda "maden" tanımı genişletilmiş, madenlerin arasındaki ve işletilmesindeki uygulama kolaylıkları getirilmiş, devletin madencilikten sağladığı gelirler düzenlenerek, üretilen cevherlerin satış tutarı üzerinden devlet hakkı ödenmesi ilkesi benimsenmiştir. Madenciliğin ekolojik sistemle uyum sağlaması ve ayrıca kültür ve tabiat varlıklarının korunması hedeflenmiştir. Madencilikte teşviklerdeki

adaletsizlik ortadan kaldırılmış, yabancı sermaye teşvik edilmiştir. Ülkemiz açısından stratejik öneme sahip madenlerimizin verimli işletilmesi ve millî çıkarlarımızın gözetilmiştir. Kamulaştırma konusundaki boşluk ortadan kaldırılmış, tekelleşmenin önüne geçilmiştir. Atıl durumda ve verimli olarak işletilmeyen maden sahalarının ekonomiye kazandırılması hedeflenmiştir. Madenciliğimiz özel sektör açısından cazip hale getirilerek, bürokratik engellere son verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ülkemiz, artık, madencilikte hammadde kaynağı olan bir ülke olmaktan çıkıp, sanayisiyle entegre olmuş, katma değeri yüksek uç ürünler üretebilen, dünyayla rekabet edebilen bir ülke olmak durumundadır. Uzun yıllardır beklenen güvenilir, istikrarlı bir hukukî altyapının oluşturulması AK Parti iktidarına nasip olmuştur.

Yüce Mecliste görev yapan gerek iktidara gerekse muhalefete mensup bütün arkadaşlarımızdan, Türk madenciliği açısından milat kabul ettiğimiz bu yasa tasarısına desteklerini ve katkılarını bekliyor; Sayın Başkanım, şahsınızda Yüce Heyetimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun tasarısının hazırlanmasında emeği geçen bütün kurum ve kuruluşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılar sunuyorum hepinize. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyoruz Sayın Türkmen.

Sayın Çömez?.. Yok.

Üçüncü söz isteği var; İzmir Milletvekili Sayın Erdal Karademir.

Buyurun Sayın Karademir. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

ERDAL KARADEMİR (İzmir)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3213 sayılı Maden Yasası ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının tümü hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde madencilik sektörünün istenilen düzeyde geliştiğini, diğer birçok alanlarda olduğu gibi madencilik alanında da yeterli yol aldığını söylemek elbette mümkün değildir. Bunun genel olarak nedenleri de, ulusal kalkınma modellerinin bir türlü geliştirilemeyip, aksine, uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde ekonomik ve sosyal politikaların uygulanmaya çalışılması olduğudur.

3213 sayılı Maden Yasasının değiştirilmesi gereken maddeleri ve tanımlanması gereken eksikleri elbette vardır; fakat, bu yasanın başka yasalarla belirlenmiş alanlara tecavüz etmediği ve Anayasaya aykırılık içermediği de bilinmektedir.

Mevcut yasanın; madenciliğin hammadde ihracı için değil, ülke ekonomisinin ihtiyacını karşılamak için özendirilmesi, bu amaçla çıkarılan cevherin yurt içinde işleyecek tesislerin kurulması ve ilgili madencilik faaliyetlerinin teşvik edilmesine yönelik, yine, maden işletme projelerinin, ülkemizin doğal sermayesini de göz önünde bulunduran bir yarar-zarar kıyaslamasıyla değerlendirilmesi ve teşvik veya kısıtlamaların buna göre yapılmasına yönelik, madencilik ve ülke ekonomisiyle ilgili uygulamalar hakkında başka sektörlerin düşüncelerinin de dikkate alınarak, yasal düzenlemelerin ve uygulama kararlarının, ilgili sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, ilgili meslek odaları, yerel yönetim temsilcileri, üniversite temsilcileri, demokratik kurullar çerçevesinde tartışarak, ülkemizin ve toplumumuzun çıkarlarına uygun strateji hazırlanması gibi eksiklikleri söz konusudur.

Yukarıda konu edilen eksiklikler giderilerek, ulusal ve toplumsal çıkarlarımıza denk düşen, toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir olan, yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının yükseltilmesini hedefleyen, bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilebilen, sektöre ilişkin alınacak kararlarda yöre halkının katılımını sağlayan, kamu

yönetimince denetlenebilen bir düzenleme yapılmalıdır ve ihtiyaçtır. Getirilen tasarinin, bu eksiklikleri giderilen anlayişla yapıldığını söylemek elbette mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, yürürlükteki yasada, orman, ağaçlandırma alanlarında, askerî yasak bölgelerde ve SİT alanları yakınlarında madencilik faaliyetlerinde bulunulması izne tabi ve sınırlıyken, bu tasarinin "Madencilik faaliyetlerinde izinler" başlıklı 7 nci maddesi, halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını gözardı eden, yeraltı kaynaklarımızı yabancı tekellere açan, ormanlarımızın,

ağaçlandırma alanlarımızın, özel koruma bölgelerinin, millî parklarımızın, tabiat parklarımızın, tarım topraklarımızın, mera alanlarımızın, kıyılarımızın ve sahil şeritlerimizin, karasularının, turizm gelişim ve koruma bölgelerinin, askerî yasak bölgelerin talanının önünü açan düzenlemeler olduğu açıktır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının birçok maddesine bu tasarı aykırılık içermektedir.

Tasarıya, bu şekliyle, olsa olsa, Maden Yasası değil, tahribat yasası demek daha uygun olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasının 7 nci maddesi "korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespiti Bakanlıkça doğrudan doğruya veya diğer ilgili kurum ve kuruluşların uzmanlarının yardımlarından faydalanılarak yapılır" hükmünü içermekte iken, tasarinin 26 ncı maddesi "korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti, Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır" hükmünü getirmektedir.

Burada dikkat edilmesi, gözden kaçırılmaması gereken konu "faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların" denilirken "kamu" teriminin kullanılmamış olmasıdır.

Bu tasarıdan, görüşü alınacak kurum ve kuruluşların, maden şirketleri ve çokuluslu yabancı şirketler olduğu anlaşılmaktadır.

Bu tasarinin yasallaşması halinde, maden şirketlerinin olumlu görüşleri alınmadan, artık, hiçbir yerde taşınmaz ve kültür varlığının korunmasına yönelik yeni kararlar alınamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, yine, bu tasarıyla, madencilik çalışmalarında, artık, ÇED aranmayacaktır.

Tasarinin 28 inci maddesiyle, üretim yapılmadan yürütülecek petrol, jeotermal ve maden arama faaliyetleri, ÇED kapsamı dışına çıkarılmaktadır. Tasarıya göre, Çevre Bakanlığının arama dışında, maden işletme çalışmalarında da yetkisi olmayacaktır.

Ülkemizin yalnızca yüzde 1'i koruma altında iken, bu tasarinin 29 uncu maddesiyle yeni bir millî park oluşturabilmek için, artık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının iznine ihtiyaç duyulacaktır.

Ülkemizde, 33 millî park, 17 tabiat parkı, 35 tabiatı koruma alanı ve 89 tabiat anıtı olmak üzere, toplam 839 624 hektar alan koruma altındadır.

Dünya Doğayı Koruma Birliği verilerine göre, dünya yüzeyinin yüzde 5'inden fazlası korunan alan olarak ayrılmış olup, koruma konusunda duyarlı ülkelerde bu oran yüzde 10'lara varır, ülkemizde ise, bu oran, ne yazık ki, yüzde 1'dir.

Tasarinin 31 inci maddesine göre, ağaçlandırma alanlarında da kayıtsız köşulsüz madencilik yapılabilecektir. Ruhsat sahibi, yalnızca, daha önce yapılmış olan ağaçlandırma masraflarını ödemekle yetinecektir. Açıkçası, maden arama ya da işletme ruhsatı verilen bütün ağaçlandırma alanlarında, artık, ormansız alan statüsü uygulanacaktır.

Değerli milletvekilleri, alt komisyonun kabul ettiği metinde yer alan kıyılar ve meralarla ilgili bölüm Plan ve Bütçe Komisyonunda çıkarılmıştır. Dolayısıyla, tasarinin 3 üncü maddesine ve Meclis Genel Kuruluna inen 4342 sayılı Mera Yasasında değişiklik içeren

tasarıya da baktığımızda, AKP İktidarının niyetinin değişmediğini, kıyıların ve meraların amacı dışında kullanıma açılacağını görmekteyiz.

Bu tasarıyla, kıyılarımız, artık, herkesin yararlanmasına açık olmayacaktır. Hâlâ yürürlükte olan Kıyı Yasasına göre "kıyılar, herkesin eşitlik ve serbestlikte yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz, duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz" hükmü yer almaktayken, tasarinın 3 üncü maddesiyle, kıyı alanlarının ve sahil şeritlerinin maden sahası olacağı anlaşılmaktadır.

Yine, bu tasarıyla, meralar da maden sahası olacaktır. 4342 sayılı Mera Yasasının "Tahsis Amacının Değiştirilmesi" başlıklı 14 üncü maddesine göre "tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz" hükmüne rağmen, tasarıya göre, meralarda da kayıtsız ve koşulsuz madencilik yapılabilecektir.

Yine, bu tasarıyla, tarım topraklarında da madencilik yapılabilecektir. Her çeşit ve her ölçekte koruma tedbirini madenciliğin önünde engel olarak gören anlayışla hazırlanan bu tasarı, madenciliğin geliştirilmesi savıyla, şu anda sınırlı da olsa korunan tarım topraklarımızı, meralarımızı sıradan madencilik faaliyet sahası olarak kabul etmekte ve dolayısıyla, doğal ve kültürel varlıklarımızın talanına ve tahribatına yol açmaktadır.

Tasarinın 3 üncü maddesine göre, artık, tarım topraklarında koşulsuz kum, çakıl, tuğla ocakları işletilebilecektir.

Yine, tasarinın 21 inci maddesiyle değiştirilen Maden Yasasının 47 nci maddesiyle, MTA Genel Müdürlüğünün ruhsatlı alanlarda yapacağı aramalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri bir rapor halinde ruhsat sahibine bir bedel talep etmeksizin verileceği öngörülmektedir.

Tasarinın bu maddesi, haksız kaynak aktarımı, tasarruf ve eşitlik gibi ilkelere ve disiplin altına alınmaya çalışılan kamu maliyesi ve kamu yararı kavramlarına ters düşmektedir.

Yine bu tasarıda, devletin mülkiyeti ve sorumluluğu altındaki araziler de madencilere bedava verilecektir.

Tasarıda "Hazinenin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için, kira ve ecrimsil bedeli alınmaz" (Madde 20.) denilmektedir.

Bu tür bir düzenleme, kaçak ve ruhsatsız işletmeler üzerinde af niteliği taşıyacağı gibi yasa dışı işletmeleri de özendircektir.

Yine bu tasarıyla, tüm toplumun malı olan kamu arazilerinin madencilik faaliyetlerine açılmasındaki tüm sınırlamalar kaldırılacaktır

Değerli milletvekilleri, bor madenlerimiz üzerindeki oyunları görmezlikten gelemeyiz. Bu tasarinın Geçici 1 inci Maddesine "bor yatakları devletçe işletilir" ibaresi konulmalıdır. Bilindiği gibi, bor, stratejik bir madendir.

Bu tasarı ulusal bağımsızlığımıza denk düşmemektedir. Madenciliğin, ülkemizdeki koruyucu yasaların getirdiği kısıtlamalar nedeniyle gelişmediği gerekçesine dayanılarak hazırlanan ve topraklarımızın, meralarımızın, ormanlarımızın, kıyılarımızın, koruyucu hükümlerini değiştirmeyi amaçlayan bu tasarinın gerçek amacı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karademir, mikrofonunuzu açıyorum, son cümlelerinizi lütfen söyleyin.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

...yerli ve uluslararası sermayeye, kârlı bulduğu her alanda, sınırsız şekilde, daha kolay ve düşük maliyetle üretim yapması için, yasa gücüyle madencilik yapma özgürlüğü kazandırmaktadır.

Bu tasarı, yabancı sermayeyi çekme adı altında, doğal kaynaklarımızı koruyucu yasal düzenlemeleri devre dışı bırakan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası gibi, 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Yasası gibi yasaların devamı niteliğindedir.

Bu tasarı, uluslararası rekabet nedeniyle yabancı yatırımlara getirilen sektörel kısıtlamaları ortadan kaldıran, yabancı sermayeye yatırım serbestliği, taşınmaz edinimi ve transfer kolaylığı, uyuşmazlıkların uluslararası tahkimde çözülmesi gibi kolaylık sağlayan 4875 sayılı yasaların uzantısı niteliğindedir. Tasarı, bu haliyle, Anayasamızın 6 ncı maddesinde vurgulanan "egemenlik" ilkesine aykırıdır. Anayasaya göre "egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir" ve "egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz."

Değerli milletvekilleri, peki, bu tasarı kime hizmet ediyor? Ne yazık ki, bu tasarı, ülkemizin madencilik kesiminin sorunlarına çözüm getirmemekte, yalnızca, ülkemizin yeraltı kaynaklarının hiçbir kayıt ve kısıtlamaya uyulmaksızın yeraltından çıkarılmasını ve işlenmeden yurtdışına satılmasını sağlamaktadır; yani, ülke madenciliğinin değil, çokuluslu şirketlerin beklentilerini karşılamaktadır.

Tasarı, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Yasasının, 2872 sayılı Çevre Yasasının, 2873 sayılı Millî Parklar Yasasının, 3621 sayılı Kıyı Yasasının, 4122 sayılı Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Yasasının ve 4342 sayılı Mera Yasasının amaç ve genel hükümlerine aykırı hükümler taşımaktadır.

Ayrıca, tasarinın 3 üncü maddesiyle Maden Yasasının 7 nci maddesinde yapılan değişiklikler Anayasaya aykırıdır.

Yine, tasarinın, Anayasanın 2, 5, 11, 17, 43, 45, 56, 63, 138 ve 169 uncu maddelerine ve yine, Anayasanın 90 ıncı maddesinin son fıkrası gereği, onaylandıkları taktirde Anayasaya aykırılıkları ileri sürülemeyecek yasa düzeyine ulaşan birçok uluslararası sözleşmeye de aykırı olacağı bilinmektedir.

Eğer, bu tasarı yasalışırsa, ülkemizi yağmalamak için bekleyen yabancı tekellerin istekleri ve çıkarları karşısında hiçbir engel de kalmayacaktır.

BAŞKAN - Sayın Karademir, yazdığınızın hepsini okumak zorunda değilsiniz; son cümlelerinizi alıyorum. Lütfen... Lütfen...

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, yüksek yargı kararlarında, ülkede yabancıların arazi ve emlak edinmesinin salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemeyeceği; toprağın, devletin vazgeçilmesi olanaksız temel unsuru, egemenlik ve bağımsızlığın simgesi olduğu; kaynak yaratmak maksadıyla ülke topraklarının satışına olanak tanınamayacağı yer almaktadır. Bu nedenle, AKP Hükümeti, devlet mallarını, kamu topraklarını ve kaynaklarını har vurup harman savuran bu tür politikalardan ve uygulamalardan derhal vazgeçmeli, ulusal ve toplum yararına politikalar üretmelidir.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karademir.

Hükümet adına Sayın Enerji Bakanımızın söz isteği var.

Buyurun Sayın Güler. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, aslında, biraz da zamanı iyi kullanalım diye bu konuyla ilgili söz istemeyecektim; ama, Sayın Erdal Karademir Beyi dinleyince, cevap vermem gerektiğini hissettim; çünkü, öyle cümlelerle bizi itham etti ki, Allah'tan, dokunulmazlıklarla ilgili bir karar almamışız, yoksa, kapıdan çıkınca, savcılar, bizi hemen yakalayabilirdi; çünkü, bu tasarıyı hazırlarken bayağı suç işlemişiz!

İşin ilginç tarafı, Sayın Milletvekilimiz, herhalde, Gruptaki arkadaşlarıyla da görüşmemiş olacak; mesela, Tacidar Seyhan Bey ve diğer arkadaşlarıyla görüşmemiş olacak; çünkü, sürpriz ifadeler kullandı. Ben de ona hayret ettim. Bunu özellikle bildirmek istiyorum. Neticede, bu, bir tasarıdır ve üstelik de, çok memnuniyetle ifade edeyim ki, bu tasarı, çok saygıdeğer Cumhuriyet Halk Partisinin değerli milletvekillerinin de çok olumlu, güzel katkılarıyla ortaya çıkan bir çalışmadır ve yıllardır da beklenen bir kanun tasarısıdır. Tıpkı, Petrol Piyasası Yasasında olduğu gibi, çok güzel tartışmalarla bunlar meydana gelmiştir.

Bu bakımdan, ben, önce, teşekkürle başlayayım sözüme; çünkü, bu tasarı, çok uzun görüş-melerle, fikir teatileriyle, alt komisyon çalışmalarıyla ve iki değerli komisyonun gayet yoğun, bi-limsel ve teknik emekleri neticesinde ortaya çıkmıştır; o bakımdan, peşinen teşekkür ediyorum.

İkinci olarak, madenler hakkında bazı bilgileri vermemde yarar var; çünkü, burada, millî bir konudan bahsediyoruz, zenginliklerimizden bahsediyoruz; ama, bu zenginlikleri, maalesef, şu ana kadar, yeterince, gereğince kullanamadık. Halen, bu yeraltı zenginliklerinden, gayri safî millî hâsılamızın yüzde 1'i kadar bir kazancımız var. Trilyonlarla, dolarlarla ifade edilen kaynakları-mızdan bahsediyoruz; ama, bunun, hayatımıza, hemen hemen hiçbir yansıması yok. Bizim amacımız ise, bu kaynakları, mutlaka, ekonomimizin, insanımızın, milletimizin hizmetine sunmaktır.

Bunun için çok güzel de bir konsensüs oluştu, Anamuhalefet Partisine mensup milletvekillerimizle güzel çalışmalar yaptık. Belki, halen üzerinde tartışılan bir iki nokta varsa -ki, onları da biraz önce görüştük- onları da düzeltebiliriz; çünkü, biz, yangından mal filan kaçır-mıyoruz; yani, netice itibariyle, bu ülkeye hizmet etmeye çalışıyoruz. Kaynaklarımız var, bu kay-nakların nasıl işletileceğini bilen bir ekibiz. Neticede, milletvekillerimiz, teknik arkadaşlarımız, genel müdürlerimiz, Bakanlığımız, hükümetimiz, bunda hemfikir ve güzel çalışmalar da yapıyor ve bunun yansımalarını da görüyorsunuz.

Bir misal vereyim: Sabahleyin basın toplantısı yaptık. TKİ'nin, şu ana kadar, piyasaya müdahalesi yoktu. Şimdi, bizim, geçen sene, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun da desteğiyle fakir fukaraya dağıttığımız kömür, bize çok yeni ufuklar açtı. Orada 1 200 000 aileyi rahat ettirdik, onları soğuktan kurtardık; şimdi, bunu, daha da artırıyor, ikiye katlıyoruz. Bunun dışında, ayrıca, piyasaya, 2 800 000 ton kömür daha süreceğiz; tıpkı, İstanbul'da Halk Ekmek'in yaptığı gibi, fiyatları aşağı çeken bir mekanizmayla, bir piyasa yapımcısı (market maker) olarak gireceğiz. Biz, geçen sene, ton başına 20 dolar kadar bir rahatlık sağlamıştık, ucuzluk sağlamıştık; şimdi, bunu, neredeyse ikiye katılmayı düşünüyoruz ve Türkiye Kömür İşletmeleri, daha evvelden, zarar etmeye karşı karşıya idi, şimdi, hem kâra geçirilecek hem de piyasa oluşturulacak; ithal kö-müre karşı, bu güzel, yerli kömürümüzü kullanacağız. Bununla da piyasa oluşturacağız ve buradan aşağı yukarı 500 000 000 dolar da bir kazanç sağlanacaktır ve bu vatandaşın cebinde kalacak. Tıp-kı, şu ana kadar, elektrikte, 18 aydır, zam yapmadan; gelir ve verim artırıcı çalışmalar yaptığımız gibi. Burada yaptığımız çalışmalar, yerli kaynaklarımızı değerlendirmektir.

Türkiye Taş Kömürü İşletmeleri için de aynı şey geçerli. Kocaman bir saha elimizde; ama, yanı başında Ereğli Demir-Çelik var, Karabük Demir-Çelik var, öbür tarafta da İskenderun Demir-Çelik var. Biz, kalkıyoruz, Avustralya'dan, Güney Afrika'dan, Güney Amerika'dan kömür getiriyoruz, 60 kilometre öteden ki, kömürü kullanmıyoruz. Üstelik de piyasası olan bir sahada kullanmıyoruz; yani, Ereğli Demir-Çelik kömür istiyor, kömürümüz var, veremiyoruz. Piyasası hazır bir saha böyle bulunmamıştır; yani, böyle bir şey yok...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Bakan, o zaman, TTK güçlenmeli.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Şimdi, onu yapıyoruz, onu size getireceğiz; yani, memnun olacağınızı bildiğim için söylüyorum; yani, bunu yaptığımız zaman, fiyatlar yükseldi...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Çelişiyorsunuz, işte bunu anlayamıyoruz!..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Hayır, işte, ben de size bunu anlatıyorum, bunlar birlikte görüştüğümüz şeyler...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Biz de aynı şeyleri söylüyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Aynı şeyi yapıyoruz. Mesela şimdi... Değişik pencereden bakıyoruz muhtemelen; ama, aynı binadayız, bakın, gördüğünüz gibi.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Peki, nerede yanlış yapıyoruz? Bizde aynı şeyleri söylüyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Bunların hepsi düzelecek. Umut verici tarafı şu: Bir kere, şundan emin olun ki, bu millî bir davamız, millî bir zenginliğimiz. Biz, bugün varız, yarın yokuz; ama, yaptığımız şeyin doğru olması lazım. Bizim kafamızın arkasında ayrı bir gündem yok. O gündeme göre bir şey yapmıyoruz. Bilimsel bir konuda, teknik bir konuda, ticarî bir konuda, yatırım yapılacak bir konuda bildiklerimizi ortaya koyuyoruz. Bu, neticede, herkesin fikirlerini ortaya koyduğu bir ortamdır ve onun için buraya Türkiye Büyük Millet Meclisi diyorlar.

Netice olarak; biz, burada, yapacağımız çalışmalarda, kömürümüzü, bakırımızı, kurşunumuzu, çinkomuzu, altınımızı, mermerimizi, borumuzu, hepsini belli bir verim içerisinde işletmek istiyoruz. 132 ülkeye baktığımız zaman, maden üretimi bakımından 28 inci durumdayız, maden çeşitliliği açısından da 10 uncu ülke durumundayız; ama, dediğim gibi, gayri safî millî hâsılanın halen yüzde 1'indeyiz. Bu bizim bir ayıptır, bir eksiklik, kusurdur. Biz bu kusurun devam etmesini istemiyoruz; onun için de yasal altyapıyı mutlaka düzeltmemiz lazım. Belki şunu diyebilirsiniz. Yani, Türkiye'de aslında mevzuat eksikliği yok, mevzuat fazlalığı var. Ama, mevzuat fazlalığı da karmakarışık haldeydi. Bunu sadeleştiriyoruz, hayatı daha kolay bir hale getiriyoruz. Yaptığımız bu. Zonguldak bölgesini rahatlatmak istiyoruz; çünkü, o bölgede her yıl yaklaşık 320-350 milyon dolar zarar ediyoruz. Bu hepimizin parası, yani, hepimizin kaynağı. Bunu devreye koyacağız. Üstelik de piyasası hazır, fiyatlar yükselmiş; ama, biz mal yetiştiremiyoruz. Bunu yapacağız, bunu düzelterek.

Şimdi, üstelik de, madencilik sektörünün öncü bir sektör olduğunu kabul ediyoruz. Bunun özel bir sektör olduğunu, yer seçimi konusunda herhangi bir başka şansın olmadığı... Maden neredeyse orada çıkaracağız. Yani, böyle bir lüksümüz yok; yerini değiştirelim de başka bir yerde bunu yapalım yok. Allah nerede yarattıysa bunu orada çıkaracağız; ama, bunu çıkarırken de çevreye duyarlı bir şekilde yapacağız. Çünkü, biz, insan için yapıyoruz bunu; insana rağmen yapmıyoruz, çevreye rağmen yapmıyoruz, taşın da bir hakkının olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, biz bunun her şeyinin hakkını vererek yapacağız. Bunu yaparken de, tabî ki, ekonominin şartlarını mutlaka ele almamız gerekecek.

Şimdi burada tasarımın maddelerinin detayına girmek istemiyorum. Bunu yaptığımız zaman birtakım sektörler rahatlayacak. Bunların başında demir çelik sektörü var. Bunun dışında mermercilik var, altın var, bor var, kömür işletmeleri var, taşkömürü var. Bunların hepsi rahatlayacak. Endüstriyel mineraller konusunda önemli avantajlar sağlayacağız. Bor konusunda da öyle. Onu özellikle söylemek istiyorum. Yani, Bor Araştırma Enstitüsünü teklif eden biziz, getiren biziz, bor konusunda daha evvelden bu sahada hasbalkader genel müdürlük yaptık. Yani, madenleri bilmeyen biri değiliz. Ama, size şunu söyleyeyim: Kullanmadığınız madenin bir kıymeti olmaz. İleriye dönük olarak da bırakırsanız, hani bunu çoluk çocuğumuz kullanır dersiniz belki çok masumane bir tarz olarak bu söylenebilir; ama, teknoloji durmuyor. Öyle oluyor ki, bir zamanlar bakır tencereler vardı, daha sonra alüminyuma döndü, ondan sonra cama döndü; yani, teknoloji yerinde durmuyor. Yani, borda bizim yüzde 68 veya bir ifadeye göre, yüzde 72 rezervimiz var demek, çok şey ifade etmiyor. Yarın buna karşı öyle bir madde geliştirirler ki, deterjanda, kâğıtta, gıdada bunu kullanamayabilirsin. O zaman "elimde kaldı yazık, mendil" diye, o türküyü söyler dururuz.

O bakımdan, bizim yapacağımız şey, bunları zamanında kullanmaktır. Bunun için de, belli bir hassasiyetimiz tabî ki olacaktır; bu hassasiyeti de, mutlaka, teknik olarak geliştireceğiz.

Bu arada şunu da ifade edeyim. Türkiye Taş Kömürü İşletmelerinin ruhsatlarının devriyle ilgili maddeye de gerek görmüyoruz; bunu bir önergeyle düzelterek, bunu ifade edeyim.

Borla ilgili ikinci olarak; Eti Madencilik'in bünyesinde veya Etibankın bünyesinde daha evvel bulunmuş bor filan yok; yani, bunu da bildirmiş olayım size.

Onun dışında bir iki önergemiz olacak.

Ben şunu ifade edeyim. Bizim sizlerden hiç farklı bir düşüncemiz yok; bor konusunda da aynı hassasiyeti birlikte paylaşıyoruz.

Onun için, bahsettiğimiz, daha evvel söz verdiğimiz şeyleri de, zaten, görüşmeler sırasında düzelterek ifade ediyorum. Bunun bir millî konu olduğunu düşünüyorum. Burada, bunu konsensüsle çıkarırsak, çok önemli, çok faydalı, hayırlı bir iş yapmış oluruz. Bundan, hem ülkemiz hem de insanlık yararlanır diye düşünüyorum.

Peşinen, şimdiden, katkılarınıza, bütün komisyonlardaki çalışmalarda emeği geçenlere - bürokrat arkadaşlarım dahil- ve Cumhuriyet Halk Partisinin çok saygıdeğer milletvekilleri dahil olmak üzere hepinize teşekkürler ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.24

BAŞKAN: Başkanvekili İsmail ALPTEKİN

KÂTİP ÜYELER: Enver YILMAZ (Ordu), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93 üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

451 sıra sayılı Kanun Tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360, 2/128) (S. Sayısı: 451) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve hükümet yerinde.

1 inci maddeyi okutuyorum:

MADEN KANUNUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN

KANUN TASARISI

MADDE 1.- 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. - Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticari değeri olan, petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır.

I. Grup madenler

a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatda doğal olarak bulunan kum ve çakıl,

b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer grup-larda yer almayan kayaçlar.

II. Grup madenler

Mermer, Dekoratif taşlar, Traverten, Kalker, Dolomit, Kalsit, Granit, Siyenit, Andezit, Bazalt ve benzeri taşlar.

III. Grup madenler

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO₂) gazı (jeotermal, doğal gaz ve pet-rollü alanlar hariç).

IV. Grup madenler

a) Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloysit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit, Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit, Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killeri, Refrakter killeri, Jips, Anhidrit, Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandemit veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer Bor mineralleri) Stron-siyum tuzları (Selestin, Stronsiyanit), Barit, Vollastonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit, Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidyen, Grafit, Kükürt, Flüorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden Kuvars kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört).

b) Turba, Linyit, Taşkömürü, Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Rad-yum).

c) Altın, Gümüş, Platin, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmiyum, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit, Böhmit), Nadir toprak elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir toprak mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyksehit, Samarskit, Fergusonit), Sezyum, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Ger-manyum, Niobyum, Tantalyum, Selenyum, Telluryum, Renyum.

V. Grup madenler

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytaşı, Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amazonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tazonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Granat Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessanit, Dermontoit, Uvarovit, Piro, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit.

Bu gruplarda yer alan madenlerin özellikleri ile bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Tacidar Seyhan.

Buyurun Sayın Seyhan.

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce bir yanlış anlaşılmayı düzeltmek istiyorum; sanıyorum, hem Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına konuşan arkadaşım hem de Sayın Bakanımız, bizim iyiniyetle düzeltme telkininde bulunduğumuz maddelerle ilgili konuşmamızı, biraz spekülâtif olarak algılamışlar, biraz da kendilerine itham olarak algılamışlar; ama, ben, konuşmam içerisinde, Bakanın da milletvekillerinin de, Türkiye'nin geleceğine, en az benim kadar duyarlılığı olduğu, bu ülkenin geleceğini de teminat altına almakta hassasiyetleri olduğu şeklinde bir ifadeyi zaten kullanmıştım. Eğer, yanlış anlaşılma olduysa, özür diliyorum bir kere; ancak, benim ifade tarzım bu değildi. Ben, ifade ettiğim nedende, düzeltme yapmazsak ortaya çıkan sonuçlarda o durumda kalırız dedim; bu, Bakan veya Adalet ve Kalkınma Partisi o durumda kalır anlamına gelmemeli; ben de kalırım. Benim görevim, buradaki yasaları, iktidarla birlikte, vatandaşın ihtiyaçlarına en uygun şekilde çıkarmaktır. Biz, bu katkıyı koymaya çalışıyoruz. Lütfen, bizlere anlayış gösterin; eğer, sesimizi çıkarmazsak, görevimizi yapmış olmayız. Ben yasama görevimi ve muhalefet görevimi nasıl yerine getireceğim?!. Elbette ki, konuşmalarım sırasında kastı aşan ifadeler kullanılabilir; ama, Parlâmentoda görev yapan bir insana saygıyı yok etmedikçe, bir devlet adamına nasıl davranılacağı koşullarının, anlayışının üzerine çıkmadıkça, bu, doğal karşılanmalıdır. Bütün arkadaşlarım da, nezaket çerçevesinde bu işe yaklaştığını bilir. Muhalefet ederken, bu tasarı hakkında, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda tamamen mutabakata varıldığını söyledi ve sanırım, arkadaşlarıyla Tacidar Bey görüşmemiş dedi; buna da çok üzüldüm; çünkü, benim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen her kanuna duyarlılıkla yaklaştığımı ve takip ettiğimi, buradaki arkadaşlarım en azından izlemiştir.

Benim, şu anda elimde iki şey var: Birisi, Sanayi ve Ticaret Komisyonunda tüm arkadaşlarımızla vermiş olduğumuz karşı oy yazısı; bir tane daha var; bu da, Sayın Birgen Keleş'in ve diğer arkadaşların, bazı maddelerle ilgili vermiş olduğu karşı oy yazısı. Bu karşı oy yazılarındaki çekingeler neyse, ben, burada, onu ifade ettim. Nasıl bu arkadaşlarım ile diyalogsuzluk şeklinde algılandı; ben de bunu hayretle karşıladım.

Burada çok durmak istemiyorum. Çok teşekkür ediyorum; olumlu yaklaştılar; yasa tasarısı üzerinde hassasiyetimizi algılayıp, çözüm noktası için bize yardımcı olmaya çalıştılar. Hem Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna hem Sayın Bakanımıza hem yetkili arkadaşlarımıza, hepsine teşekkür ediyorum. Biz, bu ülke için çok yararlı değişiklikleri birlikte yapmakla yükümlüüz ve bunu yapıyoruz, sorumluluğumuzun gereğini yerine getiriyoruz.

Ben, bu ifadelerden sonra bir şeye daha değinmek istiyorum değerli arkadaşlarım: Çok ciddî bir devlet kurumumuz var; MTA. Cumhuriyetten bu yana, maden aramacılığında bir çığır açmış, belli dönemlerde Türkiye'nin en verimli madenlerini bulmuş ve işletilmesinin önünü açmış bir kuruluşumuz. Ancak, geldiğimiz süreçte, bu kuruluşumuz, hem istihdam açısından hem de yatırım, arama faaliyetleri açısından çok ciddî sıkıntılar içerisindedir. Ayırdığımız bütçelerle, hem istihdamı karşılamak hem de bu kurumun işlerliğini sağlamak çok mümkün değil. Lütfen, rica ediyorum; artık, bu yıl yapılacak çok fazla bir şey yok; ama, hassasiyetle üzerine eğilip -Türkiye'de aranmayan bir dolu yer var- aramanın önünü açmazsak, madenlerimizin ne kadar olduğunu tespit etmezsek, ne kadar stratejik rezerv ayıracağımızı da, dünya konjonktüründe hangi durumda olduğumuzu da bilemeyiz. Bu nedenle, Sayın Bakanımdan da, sizlerden de istirham ediyorum, bu Kurumumuzu destekleyelim. Genç mühendislerin bu Kurumda çalışmasına ihtiyacımız var; eğer, istihdamı sağlayacaksa, ülkeye direkt yararı olan bu Kurumumuzdan başlayarak genç mühendislerimizin istihdamı için elimizden geleni yapalım.

Bu duyarlılık çerçevesinde, ben, hepinize sevgiler ve saygılar sunuyor, katkısı olan tüm arkadaşlarıma tekrar teşekkürlerimi ifade ediyorum; sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Seyhan.

1 inci madde üzerinde başka söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Maden Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

Genel Müdürlük: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü.

Takaddüm Hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

Ruhsat Hukuku : Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Sertifika : V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlıkça verilen belge.

Beyan : İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, tenörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesihi : Hakların hiç bir bildirim gerek kalmaksızın otomatik olarak fesh olması.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmeliğinde belirtildiği üzere fenni nezaretçi tarafından hazırlanan takdim metni.

Teknik Belge : Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalat haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belge.

Satış Bilgi Formu : Şekli yönetmelikte gösterildiği gibi hazırlanan, yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren belge.

Faaliyet Bilgi Formu : Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok ve bunun gibi bilgileri içeren, şekli ve muhtevası yönetmelikle gösterilecek olan belge.

Arama Faaliyet Raporu : Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge.

İmalat Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılış şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacına dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmaları düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belge.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : Maden İşleri Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü, TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü, TTK Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, EİE İdaresi Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Köyişleri, Çevre ve Orman Bakanlıklarına bağlı kuruluşlar, Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları.

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddi imkanlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak alınan geçici ödeme

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Mücbir Sebep : Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller.

Beklenmeyen Haller : Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Maden Kanununun 7 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madencilik faaliyetlerinde izinler

Madde 7. - Orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda madencilik faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesi, gayri sıhhi müesseseler ile ilgili hususlar dahil hangi esaslara göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında bu yönetmelik esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınınca

çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tabi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

Maden işletme faaliyeti ile Devlet ve il yolları, havaalanı, liman ve baraj gibi kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Başbakanlık Müsteşarı başkanlığında oluşturulacak bir kurul tarafından verilir.

Kurulun teşkili, çalışma usulü, karar alma şekli ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kamu yatırımları nedeniyle kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin yatırım giderleri lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir.

Bu madde hükümlerine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Beş yıl içinde üç kez bu maddenin ihlali halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği var.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Sedat Pekel; buyurun.

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA SEDAT PEKEL (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini sunmak için söz almış bulunuyorum; görüşlerimi açıklamadan önce Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, insanlık tarihi boyunca yeryüzündeki toplumların gelişmesinde ve güçlenmesinde doğal kaynaklar çok önemli bir rol oynamıştır. Tarihteki büyük uygarlıkların doğuşu ve el değiştirmesi daima yeraltı zenginliklerinin değerlendirilmesine ve kıymetlendirilmesine bağlı olmuştur. Kıymetlendirilen bu yeraltı zenginliklerinin başında madenler gelmektedir. Madenler, çağdaş bir ulusun refahının yükselmesinde ve kalkınmasında etkin bir rol oynar. Yeraltı kaynakları uluslararası etkililiğin ve rekabetin yaratılmasında vazgeçilmez bir öge ve itici güçtür. Gün geçtikçe daha fazla hammadde üreterek, hammaddesini ara ve uç ürünlere dönüştürerek uluslararası arenada daha çok pazar payı elde edip ihracatını yapan ülkeler hızla kalkınmalarına önemli katkılar sağlarlar. Günümüzde uygulanan ve tartışılan ekonomik sistemlerin tümündeki vazgeçilmez ortak nokta hammadde girdisinin üretim unsurları üzerindeki önemi ve vazgeçilmezliğidir. Bunun anlamı ise, önceden insan şimdi ise ülke temelinde ihmal edilmemesi gereken en önemli olgunun madencilik sektörü olduğudur. Bu anlamda, madencilik, insanlık tarihi kadar köklü bir geçmişe sahip, toplumların gelişmesinde birinci derece rol oynayan ve uygarlıklara damgasını vuran bir olgu ve dinamik bir kültür olarak karşımızda durmaktadır.

Toplumsal refah ve zenginliğe sahip gelişmiş ülkeler, sanayileşme süreçlerini, ilkin kendi maden varlıklarına dayandırarak gerçekleştirmişlerdir. Bir başka deyişle, madencilik, uygarlığın gereğidir ve gereği olmaya da devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının 3 üncü maddesi, 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde değişiklikler yaparak yeni düzenlemeler getirmektedir. Tasarının ilgili maddesinde, madencilik faaliyetlerinde izinler hüküm altına alınmakta; buna göre, orman ve ağaçlandırma alanları, millî parklar, tarım, mera, SİT alanları, su havzaları, karasuları ve turizm bölgeleri gibi doğal zenginliklerimizin bulunduğu yerlerde madencilik faaliyetlerinin hangi şartlara göre yürütüleceği, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, Bakanlar Kurulunun çıkaracağı bir yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir. Bu hüküm, bu haliyle sakıncalı bir durum arz etmektedir. İlgili bakanlıkların bürokratları tarafından verilecek çok farklı raporlar ile Bakanlıklar arasında uyumsuzluklar söz konusu olabileceği; ayrıca, kamu yararını gözetilen bir kararın gecikmesi de meydana gelebilecektir. Bununla birlikte, böyle bir hükümlerle, madencilik çalışması adına, kamu yararı ve idarî yargı kararları hiçe sayılabilecektir. Bu durum ise, içinden çıkılmaz kargaşa ve sorunlara neden olabileceği; giderilmesi mümkün olmayan zararlara yol açabilecektir.

Sayın milletvekilleri, az önce de sözünü ettiğim gibi, madencilik uygarlığın gereğidir; fakat, madencilik, uygun önlemler alınmazsa, su alanlarını kirleten, SİT alanlarını bozan, zeytinlik ve mera alanlarını yok eden bir sektör olabilmektedir. Ne yazık ki, bu tasarı, her türden ve her ölçekte koruma önlemlerini madenciliğin önünde engel olarak görmüş ve bu şekilde hazırlanmıştır. Öyle ki, tasarı yasalasarsa, madencilik sektörünün geliştirilmesi söylemiyle, yasalarla sınırlı da olsa korunan tarım topraklarımız, mera alanlarımız, ormanlarımız, millî parklarımız, SİT alanlarımız, ağaçlandırma alanlarımız, sulak alanlarımız, su havzalarımız, turizm bölgelerimiz sıradan madencilik faaliyet sahası olarak kabul edilecek, bütün bu değerlerimiz büyük bir talan ve tahribata açık hale getirilmiş olacaktır. Hepiniz de takdir edersiniz ki, uygarlığın gereğini yerine getirirken, uygarlığın bir diğer gereğini yok etmek doğru bir davranış olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, doğal kaynaklarımızı koruyan yasalarda değişiklik yapılmasını öngören tasarının 3 üncü maddesi, köprü gibi, havaalanı gibi, liman veya baraj gibi devlet yatırımları ile madencilik faaliyetlerinin aynı anda karşılaşarak birbirlerini engellemesi durumunda ya da kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden işletme faaliyetlerinin yapılamaz hale gelmesi durumunda, madencilik ve yatırım ile ilgili karar, Başbakanlık Müsteşarlığının oluşturacağı bir kurula bırakılmıştır. Bürokrasiyi azaltmak adına hukuksal kurumları devre dışı bırakmaya yönelik bu durum, mevcut hukuk düzenini yok sayabilecek, hukuk devleti ilkesine aykırı bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle, madencilik faaliyetlerini doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen diğer bakanlıkların görev alanına giren yasal düzenlemeler Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve ilgili diğer bakanlıklarca ortaklaşa hazırlanan yönetmeliklerle belirlenmelidir.

Sayın milletvekilleri, sözlerime son verirken bu tasarının daha ciddi ve daha geniş kapsamlı, ülke ve kamu yararını gözetilen, yalnızca madencilik sektörünü önplana almayan, eşitlik ilkesiyle değerlendirilmesi gerektiğine dikkatinizi çekiyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Pekel.

Şahsı adına, İzmir Milletvekili Sayın Kemal Anadol; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; bu maddede Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına düşüncelerimizi Balıkesir Milletvekilimiz Sayın Sedat Pekel, biraz önce, dile getirdiler. Ben, bu Maden Yasası üzerine konuşma niyetinde değildim. Geçen sene Plan ve Bütçe Komisyonundayken bu tartışmalara katıldım. Orada üstünde durduğum bir konuyla ilgili tereddütlerimi ifade etmek ve çok Sayın Bakanımızdan bu konuda açıklama yapmalarını istemek için geldim; eğer, beni aydınlatırlarsa çok memnun olurum.

Şimdi, arkadaşlar, bu maddede bir fıkra okuyacağım: "Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir." Hukukçu olmama rağmen, pek ne işe yarayacağını kestiremedim. Genel birtakım ilkeler söylüyor; yani, bu olmasa da olur kanaatime göre; ama, şeytanın avukatlığını yapmak istememe karşın, Türkiye'de ve kendi seçim bölgem İzmir Bergama'da meşhur altın arama olayına değinmemem, bu olayın aklıma gelmemesi mümkün değil. Ne oldu arkadaşlar; Eurogold diye bilinen şirketin -şimdi Normandy adını aldı altın arama faaliyetleri, bütün Türkiye'de, çevreye duyarlı kesimlerce, madenciler tarafından, bizatihi orada yaşayan köylüler tarafından çeşitli mücadelelere neden oldu ve hepimiz, bunları, radyolarda, televizyonlarda, yazılı basında izledik. Şöyle bir sonuç oldu: Yıllarca süren davalar sonucunda -mahkeme, temyiz, bozma, tekrar geri gelme, vesaire bittikten sonra- kesin hüküm haline geldi; altın arayan şirketin ruhsatı iptal edildi; kesin karar, yargı kararı. Anayasa madde 138: "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." Cumhuriyet hükümetleri, maalesef, çeşitli partilerden oluşan koalisyon hükümetleri, bu konularla, bu veya buna benzer konularla ilgili şöyle bir tutum içindedirler: Kesin yargı kararı ortaya çıkıyor; örneğin bir termik santral kapatılacak; bir bakıyoruz, Bakanlar Kurulu Resmî Gazetede yayımlamadığı, adına ilke kararı denilen bir karar alıyor ve yargı kararı fiilen ortadan kaldırılıyor. Anayasayı ihlal etmiş. Eski kafaya göre Bakanlar Kurulu üyelerini idam edemeyeceğinize göre, ortada bir Anayasa suçu var. Bu kez, özel kişiler, menfaati haleldar olunan kişiler, bu Bakanlar Kurulunun Başbakanı, bakanları hakkında tazminat davası açıyorlar. Açtılar; onlar da bitti. Sayın Mesut Yılmaz ve o hükümetteki sayın bakanlar, sırf bu yargı kararını uygulamadıkları, yok saydıkları için tazminat ödemekle yükümlü oldular. Mahkeme, Bakanlar Kurulu kararının altında imzası bulunan Sayın Başbakan ve bakanların şahsen tazminat ödemesine karar verdi, ama, ortada hukuksuzluk devam ediyor. Yargı kararı muallakta; Anayasa rafa kalkmış oluyor ve bu yargı kararını dinlemeyen bir idare, bir Bakanlar Kurulu söz konusu oluyor, olay da hâlâ devam ediyor İzmir'de, Bergama'da. Yani, o tür olaylar için bir madde mi bu? İnanmak da istemiyorum, şeytanın avukatlığını da yapmak istemiyorum demin söylediğim gibi. Aklımdaki bu soruyu, bu ünlem işaretini, bu soru işaretini, Sayın Bakanımız, çok saydığım Sayın Bakan, aydınlatır ve beni tereddütten kurtarırsa çok memnun olacağım.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Anadol.

Şahsı adına ikinci söz isteğini yerine getirmeden önce, Enerji Bakanımızın söz isteği var.

Buyurun Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Anadol'a cevap vermek üzere söz aldım, kendi istekleri üzerine.

Buradaki cümle 62 nci sayfada şu: "Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir." Burada kastedilen şey şu: Şimdi, diyelim ki, madencilikle ilgili yirmi yıllık bir ruhsat alınmış, Orman Bakanlığı da bununla ilgili on yıllık bir ruhsat vermiş. Şimdi, yirmi yıllık süre içinde Orman Bakanlığının ruhsatına göre bizim durmamız lazım. Halbuki biz diyoruz ki, on yıllık ruhsat bitince, yirmiye kadar bunun uzatılması lazım. Mesele bu. Yani, madencilikle ilgili yirmi yıllık ruhsat verilmişse, misal olarak, Orman Bakanlığı da aynı yer için on yıllık ruhsat vermişse, on yılı yirmi yıla çıkarmak üzere; ifade bu. Bunun sebebi de, bildiğiniz gibi, yatırım yapmıştır yatırımcı, ona göre tesisini kurmuştur, hesabını kitabını yirmi yıla göre yapmıştır, burada herhangi bir soğuk sürprizle karşılaşmasın diye yapılan ve yatırımcının hakkını koruyan bir durumdur bu.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Yargı kararı olursa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Tabii ki, uygulanır o... Gayet tabii... Saygılıyız ona.

Teşekkür ederim.(Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Sakarya Milletvekili Sayın Hasan Ali Çelik; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

HASAN ALİ ÇELİK (Sakarya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Maden Kanununda bazı maddelerin değiştirilmesiyle ilgili tasarının 3 üncü madde üzerinde söz almış bulunuyorum.

Burada, belki aslolan sektörün önünü açmak. Bütün konuşmacılar, gerek AK Parti gerekse Cumhuriyet Halk Partisi grubundaki bütün konuşmacılar, Türkiye maden varlığının önemine değindiler. Önemli, gerek çeşitlilik bakımından gerekse çeşitliliğin dışında miktar bakımından, Türkiye önemli bir maden coğrafyasına sahip. Ancak, madenden elde ettiğimiz gelirlere baktığımızda, bu gelirlerin oldukça düşük düzeyde kaldığını görüyoruz. Ben şahsen, müdahale etmek gerektiğine inanıyorum.

Bu yasa tasarısının hazırlanması esnasında konuştuğumuz madenciler, hep müracaatlardaki zorluklardan, bir yılda izin alamamaktan bahsettiler. "Biz, bir yıl süreyle izin alma peşinde koşuyoruz, devlet daireleri içerisinde oradan oraya, oradan oraya gezinip duruyoruz" diyorlar. Bütün bunlara baktığımızda, elimizde bir dolu dosya ve birsürü kurum dolaşıyoruz.

Bu madde içerisinde, bütün bunları ortadan kaldıracak bir düzenleme geliyor. Bu maddeyle şunu söylemiş oluyoruz: Madenci, bu işe niyetliysen, gel. Siz, Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, Enerji Bakanlığının ilgili birimine müracaatınızı yapınız. Bunda sonra iş sizden çıkıyor; ilgili devlet kurumlarıyla, ilgili bakanlıklarla -sizin bu müracaatınızın konusu hangi mevzuat hükümleri içerisindeyse- görüşülür, Enerji Bakanlığının ilgili birimi tarafından cevap verilir; sonuçta, olur yahut olmaz. Bunun için de süre koyuyoruz, diyoruz ki: "Üç ayda bütün bunlar ÇED'in içinde olacak biçimde bitirilmiş olacak."

Kanaatim odur ki, bu önemli gelişimdir ve bu madde de üzerinde durulması gereken bir durumdur. Ayrıca, hiçbir şey başıboş değildir. Madde içerisinde, yapılan faaliyetlerde, eğer, bir aksilik vuku bulursa, taahhütlere uyulmazsa, çevre konusu dikkate alınmazsa, bunlar için de, bir taahhüt mekanizması, bir denetim mekanizması devreye giriyor; bunlar var. Ayrıca, yine, bakanlıkların bu çalışmalarında, Bakanlar Kurulu, bakanların kendi aralarındaki bir görüşmeyle, onların bürokratları arasındaki ilişkiyle, ortaya koyacağı bir yönetmelikle bütün bunları belirleyecek. Bütün bunlarda, madencinin önünde bir engel olmaktan çıkacak; yani, iş rahatlayacak. Elbette, eksiklikler olabilir belki çalışma esnasında; ama, bütün bunlar, iyi niyet çerçevesinde ortaya konulacak faaliyetlerdir.

Kaldı ki, bu tasarının bu şekilde çalışılmasının da amacı budur; zorlaştırmak değil, üretimi, ülkeye katkıyı kolaylaştırmak ve en iyiyi ortaya koymaktır; işi sürüncemede bırakmak değil, işi en kısa sürede sonuçlandırarak, halka, ülkeye faydalı olmaktır diyor ve bu konuda katkısı olan herkese teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

3 üncü madde üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- Maden Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 9.- Madencilik faaliyetleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen teşviklerden yararlandırılır.

Ürettiği madeni yurt içinde ve kendi tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi yukarıda belirtilen teşviklerden yararlandırılmaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5.- Maden Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irad kaydedilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılarak Maden Kanunu gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağlı bulunduğu meslek teşekkülüne bildirilir.

Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu fıkranın ikinci kez ihlali halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Beş yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlal edilmesi halinde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının çerçeve 5 inci maddesine bağlı üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Ali Çelik Taner Yıldız Mustafa Elitaş

Sakarya Kayseri Kayseri

Mustafa Demir Polat Türkmen Ali Yüksel Kavuştu

Samsun Zonguldak Çorum

"Gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar yönetmelikte tarif edilir. Tarif edilen bu fiiller dışındaki hallerde bu madde hükümleri uygulanmaz."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutayım?

HALUK İPEK (Ankara) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun uygulanırken yoruma meydan vermemek için, gerçekdışı ve yanıltıcı beyanların ne olduğunun yönetmelikte belirlenmesinde yarar görülmüştür. Böylece, ilgili maddenin uygulanacağı fiiller dışında bu maddenin uygulanamaması sağlanmış, kanun uygulayıcının subjektif değerlendirmeleri nedeniyle ruhsat sahibinin mağdur olmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Hükümetin katıldığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6.- Maden Kanununun 12 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Üretim ve sevkiyat

Madde 12.- Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesisle-rinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat sahibi tarafından sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirliklerince tespit edilmesi halinde, söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası verilir.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmedığı tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idari para cezası verilir.

Ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adli takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Harç ve devlet hakkı alınmaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

6 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7.- Maden Kanununun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar

Madde 13.- Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Ruhsat teminatı, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının % 0,3'üdür. Bu oranı %50' si oranında artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teminat, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen yıllık ruhsat harcından az olamaz.

İrad kaydedilerek tamamlanması istenilen teminatların ruhsat sahibi tarafından üç ay içinde yatırılması gerekir. Bu süre içinde yatırılmamış ise ikinci bir üç aylık süre verilir. Verilen bu sürede de teminatı yatırılmaz ise faaliyetler durdurulur. Teminat, takip eden altı ay içinde de tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve tamamlanması gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

Süresi içerisinde yatırılmayan teminatlar her defasında ikiye katlanır.

Teminatlar, saymanlık emanet hesabına aktarılmak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Bu Kanuna göre irad kaydedilen teminatlar genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin teminatları ile irad kaydedilen teminatları il özel idaresi hesabına yatırılır.

Bakanlıkça verilen idari para cezaları ve tahakkuk eden Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili Defterdarlığa bildirilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8.- Maden Kanununun 14 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devlet hakkı ve özel idare payı

Madde 14.- Üretilen madenlerden alınacak Devlet hakkı, I. Grup ve V. Grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinde ocak başı satış tutarının %4'ü, diğer grup madenlerde %2'sidir. Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış fiyatı Bakanlık tarafından denetlenir ve eksik beyanlar tamamlattırılır. Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı %30 fazlasıyla alınır.

Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen izin beş hektarı geçmemesi halinde, fazla alınan Devlet hakkı, Orman Genel Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. Ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi halinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır. Bu alanlardaki madencilik faaliyetlerinden birinci fıkrada öngörülen % 30 fazla devlet hakkı alınmaz.

Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi halinde Devlet hakkı ve ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi halinde beş hektardan fazla olan alan için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

Ürettiği madeni kendi tesisinde kullanması nedeniyle ocak başı satış fiyatının oluşmadığı durumlarda, ruhsat sahibinin beyanı esas alınır. Ancak bu miktar emsallerinden az olamaz.

Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 50'si özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 30'u Hazine hesabına, % 20'si de genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla % 25 oranında indirim yapılabilir.

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu kurumunun ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak

kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz.

Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9.- Maden Kanununun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Buluculuk hakkı

Madde 15.- Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan teknik raporlar ile görünür rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 1' i dir."

BAŞKAN - Madde üzerinde şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın

Hasan Ali Çelik; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

HASAN ALİ ÇELİK (Sakarya) - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; ben, burada, bir konunun altını çizmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, kömürün bulucusu Uzun Mehmet; kömürü belki tesadüfen buldu. O günkü şartlar belki bunu gerektiriyordu, belki böyleydi arama; ama, bunlar, bugün de, kısmen mümkün olabilir yahut da çok iyi şartlara rağmen, teknolojik arama tekniklerine rağmen, maden bulup da işletemeyen bir sürü insan var ve bugün, araziler üzerine konup -uzun müddet işletmecilik yapılmayan- sahaları kapatmış insanlarımız var. Bunlardan kurtulmanın yolu veya bunu, daha doğru bir yöne çekmenin yolu, mevcut yasada, 3213 sayılı Yasada da olmasına rağmen, orada kârdan bir pay idi; burada ise, belirlenen rezervin her yıl ocakbaşı satış fiyatının yüzde 1'ini biz, buluculuk hakkı elde etmiş kişiye veriyoruz; yani, biraz şunu yapıyoruz, bulduklarınızı toplumun önüne çıkarınız, bulduklarınızı hizmete sununuz, bulduklarınızı işletemiyorsanız, işletenlerle birlikte kısmen hak da elde ederek, bunu, bu ülke insanının imkânlarına katınız diyoruz.

Burada, böyle bir imkânı sunduğumuzu ifade ediyorum ve ben, yine, bu yasanın faydalı bir faaliyete sebep olacağına inanıyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Çelik.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır:

9 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiş-tir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10.- Maden Kanununun 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İlk müracaat ve ruhsatlandırma

Madde 16.- II. Grup, III. Grup ve IV. Grup madenler arama ruhsatı, V.Grup madenler arama sertifikası ile aranır. I. Grup madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. Müracaatların talep harcı ile yapılması zorunludur. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır.

I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tabi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.

Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO2 oranına bakılmaksızın I.Grup (a) bendi maden sayılır.

I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

Genel Müdürlüğe, I. Grup (b) bendi madenler için 50 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı, II. Grup madenler için 100, III. Grup madenler için 500, IV. Grup madenler için 2000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı, V. Grup madenler için 1000 hektarı geçmeyecek şekilde arama sertifikası müracaatı yapılır.

Ruhsatlar hak sahiplerinin talep harcı ile müracaatta bulunmaları halinde birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, bu maddede belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi halinde bu alan kısıtlaması aranmaz. Birleştirme işleminde teminat güncel hale getirilir. Ruhsat küçültme işlemlerinde harç ve teminat alınmaz.

Müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için I.Grup (a) bendi madenler için il özel idarelerine, diğer grup madenler için Genel Müdürlüğe doğrudan veya elektronik posta yolu ile yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve on beş gün içinde harç ve teminatın yatırılması halinde ruhsat verilir. Yatırılmadığı takdirde bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı da ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer.

Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir. İşletme projesinde belirtilen termin planına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası alınarak bu madenlerin üretimi için verilmiş izin iptal edilir.

Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Kazanılmış haklar korunmak kaydı ile ayrı grup ruhsatların birbiri üzerine verilebilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN- Madde üzerinde, şahsı adına Sakarya Milletvekili Sayın Hasan Ali Çelik; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

HASAN ALİ ÇELİK (Sakarya)- Sayın Başkan, sayın vekiller; 10 uncu maddeyle ilgili düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Burada, belki en fazla üzerinde durulması gereken nokta, kum ve çakılın maden kapsamına alınması ve yine, kum ve çakılın da, il özel idareleri tarafından ihale edilmek suretiyle, gelirlerinin il özel idarelerine bırakılmasıdır.

Bildiğimiz gibi, il özel idareleri, oldukça kısıtlı imkânlarla köylere, köylüye hizmet etmeye çalışan birimler; ancak, bu birimlerin bu kısıtlı imkânlarıyla birtakım hizmetlerinin yürütülmesi çok mümkün değil. Hele hele kum ve çakıl veya bir tür madenin bir bölgeden çıkıyor olması, bir köyden çıkıyor olması ve o maden çıkarılması sonucunda taşımaldan, ağır yük kamyonlarının meydana getirdiği yolların bozulması dahil, çevre kirliliği dahil, tozu toprağı bir köylü tarafından yutuluyor; ama, sonuçta, belki bunların hiçbir faydası da görülüyor idi.

Şimdi, bu yasada şu var: İl özel idareleri, buraların ihale edilmesine -özellikle, kum ve çakılı söylüyorum- kendisi karar verecek. İl valilikleri, özel idareyle beraber ihaleyi açacak ve ihaleye açtığı yerlerin hem denetimini yapacak hem de gelirlerini alacak hiçbir yere gitmeden. Örneğin, Millî Emlâka giderek, belki milyarlarca lira, belki trilyonlarca lira kiralama bedeli ödeniyor idi ve bunlar, o ile, o köye gelmiyordu. Şimdi bu yasa hükmü gereğince, ile, belki köye bu imkânlar gelecek ve o bölgede yaşayan insanlar bu madenin işletilmesinden gördükleri zararın telafisi noktasında, madenden elde edilen bu imkânın kendi bölgelerine de bir imkân olarak getirilmesini sağlamış olacaklardır, bu, birinci önemli noktadır.

İkinci olan da şudur; özellikle, madenler, geniş bir saha üzerinde, sınırsız bir konumla ruhsatlandırmaya tabi tutuluyordu. Şimdi, burada, kum ve çakıl için 10 hektarlık bir sınır getirilmek suretiyle birçok müteşebbise imkân sağlanmış durumda ve sahaların daha kontrollü olarak işletilmesine imkân sağlanmış durumda.

Yine, kum ve çakıl dışındaki diğer maden gruplarından 1 inci grup (b)'de 50, 2 nci grupta 100, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci gruplarda daha yüksek oranlarda bir saha -belli bir sınırdaki tabii, 2 000 hektarı geçmeyecek bir saha- kapatılması suretiyle de, coğrafyanın, rasgele, az bir parayla işgal edilerek, el konularak işletilmemesi değil, teknik olarak, düzenli olarak sahanın bölünüp işletilmesine imkân sağlayacaktır.

Faydalı bir çalışmadır, özellikle il özel idarelerini güçlendirecek bir çalışmadır ve bu arada, yerelde yaşayanlara, kırsalda yaşayanlara imkân sağlayacak bir maddedir ve aynı zamanda da, alanın, arazinin iyi kullanılması ve daha optimum kullanılmasını sağlayacak bir maddedir diyor; bu maddenin, yine, tüm bununla ilgili olanlara faydalı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Çelik.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

10 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11.- Maden Kanununun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Arama faaliyeti

Madde 17. - Arama ruhsatı ve sertifika süresi üç yıldır. Bu süre, IV. Grup madenler için arama faaliyet raporları ile müracaat edilmesi halinde iki yıl uzatılabilir.

Ruhsat sahibi ikinci yılın sonuna kadar arama faaliyet raporu vermek zorundadır. Uzatma talebinde bulunulan IV. Grup ruhsatlar için taleple birlikte üçüncü yılın sonunda ikinci arama faaliyet raporu verilmesi gereklidir. Arama faaliyet raporlarının süresinde verilmemesi halinde teminat irad kaydedilir.

Arama faaliyet raporları, yapılan çalışmaların niteliği dikkate alınarak, jeoloji, maden, jeofizik mühendisi veya mühendislerince hazırlanır.

Arama ruhsat süresi sonunda işletme ruhsatı talebinde bulunulmayan arama ruhsatları iptal edilerek teminatı ruhsat sahibine iade edilir.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, Genel

Müdürlükçe görünür rezervin %10'una kadar maden üretim ve satış izni verilebilir. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapanlar hakkında 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Arama döneminde üretim yapılması durumunda satış bilgi formunun 29 uncu maddede belirtilen sürede verilmesi zorunludur."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12.- Maden Kanununun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi

Madde 24. - Arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporu, en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar.

Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlama-yanların teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve teminatları irad kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat süresi en az beş yıldır. Diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresi, on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirlenir. Sürenin bitiminden önce yeni bir projeye uzatma talebinde bulunulması halinde ruhsat süresi uzatılabilir. Toplam ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Arama ruhsatlı sahalara, arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden işletme ruhsatı, görünür rezerv alanına da işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir. Mümkün rezerv alanlarının IV. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmesi zorunlu-dur. Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir.

III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren arama faaliyet raporu ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme sertifikası hakkı doğar.

İşletme sertifikası süresi beş yıl olup bu süre uzatılabilir.

V. Grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, en az bir maden mühendisi tarafından işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur.

Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine, maden işletmeciliğine engel olacak şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde bu şart aranmaz.

Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyumsuzluk çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları halinde, Bakanlık, projeler üzerinde ve/veya yerinde inceleme yapar. İnceleme

sonucunda bu alanda, ayrı ayrı çalışma imkanının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli izinler için ruhsat tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irad kaydedilir. İzinlerin alınmasından itibaren işletme izni verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Bu sürede işletmeye alınmayan ruhsat sahalarında, çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ancak kamu kurumlarınca işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ruhsatları için bu hüküm uygulanmaz.

Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yazılı süreler uygulanmaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 13.- Maden Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 29. - İşletme faaliyeti, projesine ve Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

İşletme projeleri ve değişiklikleri uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur. Aksi takdirde faaliyet durdurulur.

İşletme açısından tehlikeli durumların tespiti halinde, bu halleri gidermek için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir, mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irad kaydedilerek işletme faaliyeti durdurulur.

Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

I. Grup (a) bendi madenler için ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu il özel idaresine vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat il özel idaresi hesabına irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği ?..Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü Maddeyi okutuyorum :

MADDE 14.- Maden Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 30.- Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ihale yolu ile aramalara açılır. İ-hale ilanı Resmi Gazetede yayımlanır.

İlan süresi içinde müracaat olmaması halinde alan başka bir işleme gerek kalmadan aramalara açık hale gelir.

Ruhsat alanları arasında olup en uzak iki noktası arasında 50 metreden az mesafe olan alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması halinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahalarının ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15.- Maden Kanununun 31 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Teknik nezaret

Madde 31.- Maden üretimi, bir maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden mühendisinin daimi olarak istihdam edileceği işletme büyüklüğü ile istihdam usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İşletmede istihdam edilen maden mühendisi 4857 sayılı İş Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Maden mühendisi istihdamı veya nezareti gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek faaliyet durdurulur. Maden mühendisi istihdamı/nezareti sağlanması ve teminatın yenilenmesi ile faaliyete izin verilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16.- Maden Kanununun 32 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ruhsatın hükümden düşmesi ve alınacak tedbirler

Madde 32.- Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir imalat haritası ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğe vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de, gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç altı ay içerisinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek bir süre verilir. Verilen bu sürede de gerekli tedbirler alınmamış ise bu tedbirler valilik tarafından yerine getirilir. Valilik tarafından yapılan masraflar ruhsat teminatından karşılanır. Teminatın yeterli olmaması durumunda yapılan masraflar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

16 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17.- Maden Kanununun 35 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İnceleme ve denetim giderleri

Madde 35.- Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimi için yapılacak masraflar, 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kay-dedilen tutarlardan karşılanır.

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi alınmaz ve kesinti yapılmaz. "

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Tacidar Seyhan; buyurun.

CHP GRUBU ADINA TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi, Bakanlık personeli, hafta içi ve hafta sonu olmak üzere, değişik bölgelerde denetimler yapmaktadır. Bu denetimler sırasında, ruhsatların iradından ve ihale gelirlerinden elde edilen bir miktar vardı, bu da personele dağıtılıyordu; fakat, bu madde Sanayi Komisyonumuza geldiğinde, bazı madenci arkadaşlarımız "iki gün denetime geliyor arkadaşlarımız, bu kadar parayı niye alıyorlar" diye itirazlarda bulunmuşlardı ve kamu personeli arasında farklı uygulama doğduğundan, belli bir personel grubuna ayrıcalık olacağı düşüncesiyle -farklı düşünceler de var- Sanayi Komisyonunda bu madde tasarıdan çıkarıldı.

Ancak, şunu ifade etmek istiyorum: Bu çalışan arkadaşlarımız da zor koşullarda çalışıyorlar. Diyarbakır'da veya güneydoğunun başka bir bölgesinde görevlendirilen arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğu 10 000 000 lira harcırah alıyorlar. Mutlaka, bunların durumlarının iyileştirilmesi lazım. Bu kanunda olmasa dahi, Harcırah Kanununda bir değişiklik yaparak, bu olayı düzeltmek lazım değerli arkadaşlarım. Eğer, siz, bir teknik elemanın düzgün koşullar içerisinde çalışmasını sağlamaz iseniz, Türkiye'de hangi aksaklıkların doğacağını benden daha iyi bilirsiniz. Çok ciddi aksaklıklar doğar, sorumlulukların yerine getirilmesinde ciddi aksaklıklar doğar. Buna rağmen, çok ciddi görevler yapmaktadırlar. Sayın Bakanımızın, Sayın Genel Müdürümüzün bu konuya dikkatini çekmek istiyorum. Eğer, bu olayın düzeltilmesi için bir şeyler getirirlerse, biz, bundan yana oluruz.

Değerli arkadaşlar, bunun dışında, geçtiğimiz maddelerle ilgili bir iki şey daha söylemek istiyorum. Arkadaşlarımızın hepsi, farklı konularda katkı yapmaya çalıştılar; ancak, yine, Sayın Bakanımızdan rica ediyorum, Sanayi ve Ticaret Bakanıyla da görüşerek... Çıkacak bu kanun bir şeyin önünü açıyor; doğru, madencilik faaliyetinin önünü açıyor; ama, daha çok, madenin, ham olarak ihracının önünü açıyor, üretilmesinin önünü açıyor; fakat, bunun yurt içinde işlenmesini de sağlayacak gerekli tedbirleri almak için müştereken bir çalışmaya girelim; eğer yapılabiliyorsa, bu konuda yapılacakları aramızda mütalaa ederek kanunlaştıralım.

Bu ülkeye katmadeğer sağlamak, istihdam yaratmak, hepimizin, toplumsal anlamda görevidir. Bu görevi yerine getirebilmek için, Sayın Bakanımızdan, siz değerli milletvekillerimden katkı bekliyorum. Kim, ne öneriyle geliyorsa, biz, buna hazırız; bu çekinceleri birlikte düzeltelim.

Farklı bir konu daha var. Adalet ve Kalkınma Partisinin Sanayi ve Ticaret Komisyonu üyeleri de, uygulamayla ilgili bu konudan rahatsız. Bu konuda da, Meclis Başkanlığının dikkatini çekmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, biz, bir ihtisas komisyonuyuz; Sanayi ve Ticaret Komisyonu, bir ihtisas komisyonudur. Alanlarında eğitim almış bir dolu arkadaşımızla beraber çalışıyoruz, çok ciddi katkılarını görüyorum; ancak, her nedense, bir kanun tasarısında bütçeyle ilgili

tek bir madde varsa, biz tali komisyon oluyoruz, Plan ve Bütçe Komisyonu aslî komisyon oluyor.

Yani, ben, burada şunu demek istemiyorum: Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlar bizden daha az duyarlıdır demiyorum; ben, ihtisas komisyonlarının kendi görevlerini rutin olarak yerine getirmesinin önü açılmalıdır diyorum. İhtisas gerektiren bir konuda, maddeler üzerinde, biz, çalıştıktan sonra, bir başka komisyon, ihtisas alanı olmadan, o maddelerle oynarsa ve sürekli biz, Mecliste, burada çekincelerimizi yerine getirirsek, bu işin altından nasıl kalkarız. Burada da bir teknik düzenleme yapmamız lazım.

Bakın, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, bir başka kanun tasarısında da atıl kılınmıştı. Patentle ilgili bir yasa, teşvikle ilgili bir yasa -daha öncede dile getirdim- bizim komisyonumuzda görüşülmeden, Meclis gündemine taşınmıştı. Aynı sıkıntıyı orada da yaşadık.

Ben, tüm arkadaşlarımı da, bu konuda, duyarlılığa çağırıyor, hepsine başarılar diliyor, sevgi ve saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Seyhan.

Madde üzerinde, şahsı adına, Ankara Milletvekili Sayın Zekeriya Akıncı; buyurun.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz yasa tasarısının 17 nci maddesi üzerinde, şahsım adına, söz almış bulunuyorum; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Maden İşleri Genel Müdürlüğüne incelenmek, değerlendirilmek üzere yılda yaklaşık 60 000 belge gelmektedir. Yılda, yaklaşık 6 000 adet arama ruhsatı, 750 adet işletme ruhsatı, 350 adet de işletme ruhsatı verilmektedir. 10 000 civarında sahanın -yasa gereği- ihalesi yapılmaktadır.

Ülkemizdeki madencilikle ilgili faaliyetleri düzenleyen 3213 sayılı Maden Kanununu uygulamakla görevlendirilmiş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ülkeye yayılmış 25 000'e yakın, ruhsatla ilgili işlemleri yerine getirmekte, bu ruhsatların denetimi için ülkenin en uzak köşesine kadar gitmektedir. Bu ruhsatların da 4 000 adedi işletme ruhsatıdır. İşletme ruhsatının mutlaka her yıl denetlenmesi gerekmektedir. Sektörün yönlendirilmesi ve desteklenmesi için arama ruhsatlarının da mümkün olduğunca denetlenmesi, ülkemizin madenciliğinin geleceği açısından da gereklidir.

Taşocakları Nizamnamesine göre, valiliklerin il özel idareleri tarafından verilmiş ruhsat sayısı yaklaşık 4 500 adettir. Bu ruhsatlar verilirken bir proje istenmemekte, bunun sonucu olarak da, ruhsat alanındaki faaliyetler de denetlenmemektedir. Bu uygulama da, kaynak kaybına neden olmakta, iş güvenliğini tehlikeye düşürmektedir. Taşocakları Nizamnamesi kaldırılarak bu kapsamdaki maddeler Maden Kanunu kapsamına alındığında Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün iş hacmi birkaç kat daha artacaktır. Bu iş yükünü layıkıyla kaldırmak için Genel Müdürlüğün yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesi gerekmektedir.

Bakanlık personeli hafta içi Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün tüm işlerini yapmakta, tatil günü, hafta sonlarında ise ülke genelindeki maden ve mermer ocaklarında denetim yapmaktadır. Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı kanunlaştığında, özellikle Maden İşleri Genel Müdürlüğü personelinin iş yükü daha da artacaktır.

Bu iyileştirmeden toplam 582 personel yararlanacaktır. Yapılacak aylık ödeme toplamı 200 milyar olup, bütçeye de hiçbir yük getirilmeden, tamamen Maden İşleri Genel Müdürlüğü özel gelirlerinden karşılanacaktır. Personele ödenecek bu tazminat, tamamen Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün ihale gelirleri, teminat iradı, yolluk avanslarından karşılanacaktır. Günlük 11 000 000 ilâ 16 000 000 lira harcırahla ülkenin her köşesine yayılmış maden ve mermer ocaklarının denetimi mümkün değildir. Üstelik, hak alan ve hak veren bir kurum için bugün uygulanan ücretler de çok düşüktür.

Bu nedenlerle, sıralamaya çalıştığım gerekçelerle bir önerge hazırladık. Bütün arkadaşlarımızdan bu önergeye destek bekliyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Akıncı.

Madde üzerindeki konuşmalar tamamlandı; ancak, 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 451 sıra sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 17 nci maddesine aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tacidar Seyhan Harun Akın Vezir Akdemir

Adana Zonguldak İzmir

Sedat Pekel Zekeriya Akıncı Nadir Saraç

Balıkesir Ankara Zonguldak

"Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında Merkez Kadrolu 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan personele her ay yapılacak eködemeler, 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilen tutarlarla sınırlı olmak üzere bu kaynaktan karşılanır.

Personele, kadro derecesi, görev unvanı, görev önemi, güçlüğü ve sorumluluğu ile çalışma mahalli gibi kriterleri göz önünde bulundurarak, yapılacak eködemeler ekgösterge dahil en yüksek devlet memuru aylığının yüzde 175'ini aşmamak üzere Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca karşılanır."

BAŞKAN - Önergeye Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Maalesef, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet de katılamıyor.

Sayın Akıncı, gerekçeyi mi okutalım?

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bakanlık personeli, hafta içi Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün tüm işlerini yapmakta, tatil günü hafta sonlarında ise, ülke genelindeki maden ve mermer ocaklarında denetim yapmaktadır. Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı kanunlaştığında özellikle Maden İşleri Genel Müdürlüğü personelinin iş yükü daha da artacaktır. Bu iyileştirmeden, toplam 582 personel yararlanacak, yapılacak aylık ödeme toplam 200 milyar olup, bütçeye hiçbir yük getirmeden tamamen Maden İşleri Genel Müdürlüğü özel gelirlerinden karşılanacaktır. Personele ödenecek bu tazminat tamamen Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün ihale gelirleri, teminat iradı, yolluk avanslarından karşılanacaktır. Günlük 11 000 000 ilâ 16 000 000 harcırah ile ülkenin her köşesine yayılmış maden ve mermer ocaklarının denetimi mümkün değildir. Üstelik, hak alan ve hak veren bir kurum için bugün uygulanan ücretler çok düşüktür.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğimiz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, söz almak istiyordum.

BAŞKAN - Hayır, ben maddeyi oylamadım.

Şimdi, 17 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Bakan, buyurun yerinizden açıklayabilirsiniz efendim, isterseniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, bu ücretlerle ilgili olarak hükümetimizin bütün arkadaşlar için, sadece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında değil, kamudaki tüm çalışanlar için özel bir çalışması var. Yoksa, ben de kendi bakanlığıma bağlı olan bütün çalışanlara böyle bir farkın verilmesini şahsen arzu ederim. Ancak, ilke olarak, bütün kamu personeli için, böyle farklı farklı şeyler olmasın diye Başbakanlık Müsteşarlığımızın bir çalışması var, o bittiği zaman bu sıkıntı da giderilecek.

Saygıyla sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

18 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18.- Maden Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve cürufur, çevre kirliliği açısından

mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yığınlarının miktarları, fiziki özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plan ve harita-larda gösterilir.

İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yığınları ve cürufur, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için 32 nci madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatları irad kaydedilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

18 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19. - Maden Kanununun 37 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mücbir sebeplerle geçici tatil

Madde 37. - Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir.

İşletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak durdurulması halinde Kanunda belirtilen süreye ilişkin kısıtlayıcı hükümler işlemez. Ruhsat sahibince müracaat tarihi geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren altı ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır.

Üçüncü fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı irad kaydedilerek altı ay içinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen bu süre içerisinde faaliyete geçilmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu madde hükümleri uygulanmaz

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20.- Maden Kanununun 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "ön işletme ve/veya" ibaresi ile "ön işletme ve" ibaresi metinden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamama-sı ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

Tapu siciline konulan şerhler Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecri misil alınmaz.

I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21.- Maden Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 47.- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldığı diğer grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı olarak bulduğu madenler için 15 inci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilen bu ruhsatlar 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında, Harcırah Kanunu hükümlerine göre gündelik ödenir. Bu şekilde görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22.- Maden Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın Sedat Pekel.

Buyurun Sayın Pekel.

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA SEDAT PEKEL (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 22 nci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; konuşmama başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz, dünyada madencilikte adı geçen 132 ülke arasında toplam maden üretimi itibarıyla 28 inci, üretilen maden çeşitliliği açısından 10 uncu sırada yer almaktadır. Bilinen maden potansiyelimiz, genel olarak değerlendirildiğinde de, dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden 77'sinin ülkemizde olduğu bilinmektedir. Günümüzde 50'den fazla madenin üretildiği ülkemizde, zengin olarak kabul edebildiğimiz madenler arasında ilk sırayı, bilinen dünya rezervinin ortalama yüzde 70'ini oluşturan bor tuzu olmaktadır. Bor tuzu dışında, mermer çeşitlerimiz linyit, perlit, barit, sodyum sülfat, tuz, trona, alçıtaşı, zeolit, sepiyolit, kuvars kumu, kuvarsit, bentonit, krom, altın, gümüş, zımpara, antimon ve nadir toprak elementleri zengin olarak kabul ettiğimiz diğer madenlerdir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, bor madeni rezervleri açısından şanslı bir ülkedir ve bu nedenle, bor madeni, ülkemiz için ayrı bir öneme sahiptir. Bor kaynaklarında, dünya toplam rezervinin yüzde 70'i Türkiye'de bulunmaktadır. Türkiye'deki bor rezervlerinin yerlerini ve miktarlarını belirleyen kapsamlı bir araştırmanın henüz yapılmadığı göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin, aslında, dünya rezervlerinin daha da büyük bir kısmını elinde tutuyor olabileceği düşünülmektedir. Yeni arama çalışmalarının yapılmasıyla, Türkiye bor rezervlerinin 2 katına bile çıkabileceği iddia edilmektedir.

Türkiye'den sonra ikinci kaynak ABD olup, dünya rezervlerinin yüzde 13'ü ile yüzde 24'ü arasında bir payı olduğu bilinmektedir. Ancak, ABD, boru uzun süredir endüstrinin çeşitli alanlarında kullanmakta olduğundan, yakın gelecekte bor rezervlerinin tükenmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır ve bu nedenle, ABD, kalan bor madenlerinin bir kısmını "stratejik rezerv" ilan ederek çıkarılmasını durdurmuştur.

Değerli milletvekilleri, bor madeni rezervlerimizin büyüklüğüne karşın, ne yazık ki, bu madenimizin ülke ekonomisine katkısı sınırlı kalmıştır. Bunun, çok çeşitli nedenleri bulunmaktadır; bunlara, önem sırasına ve süremin yettiğince değineceğim.

Bor madenlerimizin üretim ve ihracatını yapan Etibank, 1985 yılında Morgan Banka yaptırdığı özelleştirme mastır planı çerçevesinde, 1998 yılı başlarında yeniden yapılanma

bahanesiyle parçalanmış, bölünmüş, bir genel müdürlük ve şirketlere ayrılmış, Eti Holding ve Genel Müdürlük adı altında 7 adet bağlı ortaklığa bölünerek özelleştirme sürecine sokulmuştur. Eti Holdingin bor işletmelerinin de özelleştirilmesi amacıyla, apar topar 2000 yılı sonlarına doğru IMF niyet mektubuna girmesi ve hemen ardından, 20 Aralık 2000'de Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı alınması, dünyanın en kaliteli bor madenlerimizin yabancı şirketlerin eline geçmesi ihtimalini gündeme getirmiştir. Bor madenlerimizin özelleştirilmesinin ülke yararına olmayacağı yönünde halkımızın ortaya koyduğu tavır sonucunda, bor madenlerimiz özelleştirme kapsamından çıkarılmıştır. Özellikle, bu konulan tavırda, Bandırma Petrol-İş Sendikasının ve tüm Bandırma

halkının büyük katkısı, büyük mücadelesi olmuştur; onu da anmadan geçemiyorum. Ancak, özelleştirme süreci, ulusal stratejik değeri olan bor madenleri için bir tehdit olarak devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz geleceği için bu kadar öneme sahip olan bor madenleri için özelleştirme sürecinin bir adımı olarak Eti Holding AŞ Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulunun 2004/6731 sayılı kararıyla, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüş; Eti Bor AŞ Genel Müdürlüğü de kapatılarak, yetkileri Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne verilmiş; bununla da yetinilmemiş, Kurumun merkezi Bandırma'dan Ankara'ya taşınmıştır. AKP Hükümeti, almış olduğu bu kararlar, bütün madenlerde olduğu gibi, yetkileri, Özelleştirme İdaresine devretme girişimindedir. Bununla birlikte, bor işletmesine ilişkin alınan bu son karar, ki tasarıdaki karardan bahsediyorum, hem ülke ekonomisi hem de Bandırma ekonomisi için büyük bir kayıptır; çünkü, kârlı bir şekilde bor maden işletmeciliğini sürdürmekte olan Bandırma'daki Genel Müdürlük, bor maden işletmelerinin yönetim yeri olarak en uygun bölgedir; çünkü, bor madeni, ilimiz Balıkesir'in ilçesi Bigadiç'ten çıkarılarak Bandırma'daki işletmelerde işlenmekte, yine Bandırma Limanımızdan ihraç edilmektedir. AKP Hükümeti, aldığı kararla, yıllık ortalama 150 trilyon lira net kârla çalışan bor maden işletmeciliğine ilişkin bugüne kadar Bandırma'da oluşan başarılı yönetim ve işletme kültürünü de yok etmektedir. Bununla birlikte, halka yerinden yönetim ilkesi konusunda sözler veren AKP Hükümeti, ekonomik birimlerin yerinden yönetim ilkeleriyle çalışması gerçeğini unutarak, Bandırma'daki Eti Bor AŞ Genel Müdürlüğünü Ankara'ya taşıyarak verdiği sözleri tutmadığını bir kez daha göstermiştir. Bununla da yetinmeyen hükümet, Eti Bor AŞ Genel Müdürlüğünü vergi kaydıyla birlikte Ankara'ya taşıdığı için, bölge halkını, Bandırmamızı, âdeta, cezalandırmıştır.

Değerli milletvekilleri, Maden Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasını değiştiren kanun tasarısının bu maddesi, bor tuzları, trona ve asfaltit madenleri ile nükleer enerji hammaddelerinin işletilmesini, linyit ve demir sahalarının bazılarının iadesini düzenleyen 2840 sayılı Kanunun hükümlerini saklı tutmuştur. Böylelikle, stratejik maden olan bor tuzlarının iadesiyle ilgili olarak, önemli bir hüküm, bir bakıma korunmuş olmaktadır. Öte yandan tasarının bu maddesi, iadesi söz konusu olan bor tuzunun iade edilmemesi durumunda herhangi bir müeyyide getirmemiştir. Bununla birlikte, tasarı, bor madenlerinin daha verimli, daha rantabl ve çevreye daha duyarlı işletilmesi için, kurumların denetim yetkililerinin artırılmasına yönelik bir düzenleme, maalesef, getirmemiştir. Ayrıca, tasarıda, Maden Kanununun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor tuzlarının aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanuna tabi tutulmuş; fakat, bu kanunun yürürlük tarihinden önce bulunan bor tuzları tasarının bu maddesine eklenmemiştir. Bu, önemli bir eksiklik; eksiklikten de öte, tam bir samimiyetsizlik olup, kandırmaca yoluna gidilmektedir. Eğer samimiysek, yeni düzenlemede hiçbir boşluk bırakılmamalıdır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi İstanbul Milletvekilimiz Sayın Birgen Keleş'in karşı oy yazısında da üstüne basa basa dile getirdiği gibi, bu kanunun yürürlük tarihinden önce bulunan bor tuzları da 2840 sayılı Yasa hükümlerine tabi olmalıdır.

Sayın milletvekilleri, 1954 yılında çıkarılmış olan Maden Kanunu 7 kez değişikliğe uğramış, 1999 ve 2001 yıllarında da ilaveler yapılarak şimdiki halini almıştır. Bugün, değişiklikler ve eklemeler yapmayı hedefleyen bu tasarı, madenleri arama, işletme sahalarını rehabilite etme ve denetimleri gerçek ve denetimleri gerçek ve doğrularla yapmayı hedeflemekten uzaktır. Ülkemiz gerçekleri gözardı edilerek, bilimsel ve teknik

çalışmaları dikkate almadan, mevcut durumdaki sorunları gidermeyen ve doğru bir mantıkla sistem kurmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, toparlar mısınız.

SEDAK PEKEL (Devamla) - ... yerine, belirli bir disiplini öne çıkaran tasarı, gelecekte çözümlenemeyecek sorunların temelini bugünden atmaktadır. Bu tasarının ilk hazırlanmaya başlanılmasından bugüne kadar mevcut sorunlar ve tasarının hazırlanış nedenleriyle, gerekçeleri hiç değişmediği halde, tasarının son iki, üç yıllık ve özellikle son dört, beş aylık hazırlanış döneminde, tasarıdaki birçok madde, fıkra ve cümlelerin sık sık değiştirildiği, bazı maddelerin tasarıdan çıkarıldığı, yeni madde ve fıkraların eklendiği, bazı maddelerin daha değişik düzenlendiği, hatta bazı cümlelerin her gün birkaç kez değiştirildiği görülmüştür. Kanun tasarısının yazılı bir gerekçesi olmadan, sadece iki, üç kişilik grupla, kararsızlığı yansıtan, doğrusu bu kadar sık değişikliğin nasıl, niçin ve ne maksatla yapıldığı konusu hep gündeme gelmiş ve sektörün bazı temsilcileri de bundan ziyadesiyle rahatsız olmuşlardır.

Sözlerime son verirken, tasarının, objektif olmadan ve gerçeklerden uzak hazırlandığına, bütününde birçok çelişki bulunduğuna, ülke ekonomisini ve kamu yararını gözetmekten uzak olduğuna dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Tasarı, yalnızca ülkenin yeraltı kaynaklarının hiçbir kayıt ve kısıtlamaya uyulmaksızın yeraltından çıkarılması ve ülkede işlenmeden ham cevher olarak yurtdışına satılmasını sağlamaya yöneliktir. Verilen maden işletme ruhsatlarına kutsallık ve dokunulmazlık tanıyarak, kamu elindeki kaynakları üstü örtük maddelerle çok uluslu şirketlere açarak, yabancı şirketlerin üretimlerini gizleyerek, verecekleri sınırlı vergilerden de kurtulmalarının koşullarını hazırlamaktadır. Bu kapsamıyla tasarının kabul edilmesi, kabul edilirse rahatlıkla uygulanması, uygulanırsa sonuçlarının sindirilmesi olanaksızdır.

Bu duygu ve düşüncelerle, Yüce Meclisi tekrar saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Pekel.

Sayın Bakan söz istemiştir.

Buyurun Sayın Bakan. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Sedat Pekel, oldukça ilginç konulara dokundu, aynı zamanda, kendi ilinde olan durumu da herhalde biraz yanlış yorumladı. Ben, açıklayıcı olmak bakımından söz istedim.

Bir kere, kurumun merkezi Bandırma'dan Ankara'ya gelmedi. Bundan haberi olması lazım; çünkü, kendi ilinde oluyor.

İkinci olarak, AŞ halindeki bir kurumun özelleştirilmesi daha kolay olurdu. Biz burada yasanın gereğini yaptık ve buradan yeni bir statüye geçirdik. Dolayısıyla, gönlü ferah olsun. Zaten, biz de bu konuyu Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleriyle birlikte ele alıyoruz. Dolayısıyla, belki de, olup bitenden yeteri kadar haberi olmadı diye düşünüyorum.

Üçüncüsü, bunlar Danıştay kararlarına paralel olarak yapılmıştır. Bu da, hukuka saygımızın bir gereğidir; çünkü, hukukun istediği düzenleme yapılmıştır. Tersini yapmış olsaydık, ne derece eleştiri alacağımızın takdirini sizlere bırakıyorum.

Bunların dışında, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün dışında herhangi bir kuruma bor ruhsatı veya işletme izni verilmemiştir. Bu da gayet açık bir noktadır, onu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, bundan önce bulunmuş olanları da gene ruhsat dışı olarak kabul edeceğiz. Zaten şu ana kadar da, bor madenleriyle ilgili, Eti Madencilik'in dışında ruhsat verilen herhangi bir nokta olmamıştır; fakat, yeri gelmişken şunu ifade edeyim: Bu bor meselesi

Türkiye'de çok yanlış ele alınıyor; yani, bor meselesi, olması gerekenden çok daha farklı değerlendiriliyor. Bunu, sorumlu bir kişi olarak, biraz da mesleğim icabı ifade etmek istiyorum. Yani, bu, âdeta kutsallaştırılıyor, aşırı bir yanıltıcı değere ulaştırılıyor.

Şu anda dünya rezervinin yüzde 68'i bizde, hatta bir ifadeye göre de, yeni bulunanlarla beraber, yüzde 72'si bizde. Eğer biz bunu kullanmazsak, bunun dönemi geçecek, geçebilir; çünkü, yeni maddeler, yeni bileşikler, yeni malzemeler geliştiriliyor; yani, bunun mutlaka kullanılması lazım.

Daha evvelden de ifade ettiğim gibi, bakıyorsunuz, bir mermer, şu anda bordan çok daha fazla gelir getiriyor. İlk 4 aydaki ihracatımız yaklaşık olarak 250 000 000 dolar; yani, yıllık 1 milyar dolara kadar gidecek. Bizim, bor, bor dediğimiz şeyden elde edilen gelir, mermer ihracatının çok çok daha altında, üçte 1'i, dörtte 1'i durumunda. Bizim bunu çok daha değişik bir görüşle değerlendirmemiz lazım. Sizleri tenzih ederek söylüyorum, maalesef, bazı kişilerin hazırladıkları kitaplar var -bunun burada detayına girmek istemiyorum, derleme kitaplar- bu kitaplar çok kişiyi yanıltıyor. Yani, bizim, bu madenleri bir an evvel kullanmamız lazım. Biz, ileride, bunun değerinin artacağından emin olsak bırakalım; ama, dediğim gibi, biraz önce ilk söz alışımında da ifade ettiğim gibi, yeni yeni malzemeler geliştiriliyor. Mesela, bakırla ilgili ifade ettim; daha evvel bakır kaplar varken, alüminyuma, çeliğe geçildi, hatta plastiğe geçildi, onun dışında ateşe dayanıklı cam kaplara geçildi. İletkenlerde de böyle; kullanmadığınız takdirde yeni şeyler oluşuyor. Şimdi, petrol fiyatları arttı diye -daha evvel de 1979 yılında yeni tedbirler alınmıştı- petrol ve doğalgaz fiyatlarının anormal artması neticesinde -ben iki gün evvel Uluslararası Enerji Forumunda idim, bu foruma 89 ülkenin enerji bakanı katıldı- şimdi hidrojen enerjisini geliştirmeye çalışıyorlar. Yani, bu bor dediğimiz şey, tabii ki büyük bir zenginliğimiz; ancak, kullanmadığımız takdirde, kullanamadığımız takdirde, yarın bu avantajımızı kaybedebiliriz. Onun için, bunu makul seviyede kullanmamız lazım. Tabii ki stratejiktir, şudur, budur; ama, stratejik olan şey kullanılmadığı takdirde, stratejikliği de kalmıyor; bunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Pekel'in bahsettiği kurumun merkezi Bandırma'dadır, Ankara'ya taşınmamıştır; bunu bir kere daha ifade etmek istiyorum. Bu konudaki hassasiyetimiz de tabii ki, en az sizler kadardır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, görüşmeler tamamlandı.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 22 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz Kemal Anadol Taner Yıldız

Ankara İzmir Kayseri

Tacidar Seyhan Mehmet Kartal Hasan Ali Çelik

Adana Van Sakarya

Harun Akın Nadir Saraç

Zonguldak Zonguldak

"Madde 22.- Maden Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunmuş ve sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bugüne kadar kamunun dışında bulunmuş ve alınmış işletme ruhsatı bulunmamaktadır. Kamu tarafından işletilmekte olan bor madenlerinin ham ve rafine ürünleri kullanım alanlarında birbirlerinin alternatifi durumundadır. Bu durum fiyat ve pazar politikalarının tek elden tespit edilerek uygulanmasını zorunlu hale getirmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Hükümetin katıldığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23.- Maden Kanununun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 1.- 3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşlettilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işlettilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

Ruhsat süresi bu Kanunla getirilen süre sınırlamasına tabi değildir.

Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye, devretmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işlettilmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütülecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve mali hükümlerine tabi değildir. Teminat ve devlet hakkından muaftır. Ancak taşkömüründen özel idare payı, diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de devlet hakkı ve özel idare payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Bakanlar Kurulu kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Zonguldak Milletvekili Sayın Harun Akın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmekte olan Maden Kanunu Tasarısının 23 üncü maddesiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi şahsım ve partim adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Sayın Bakan önderliğinde, sayın milletvekillerine, biraz evvel, borla ilgili önergemize vermiş olduğunuz destekten ötürü teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz Maden Kanunu Tasarısının 23 üncü maddesi, bütünüyle bölgemi; yani, milletvekili olarak bu Parlamente'ye geldiğim Zonguldak İlini ilgilendirmektedir.

Maden Kanununun, birçok madenimizi ilgilendiren maddeleri içerse bile, sadece Zonguldak TTK için çıkarılmak istenen bir kanun olduğuna inanıyorum. Kanunun yıldızlı maddesi olarak da 23 üncü maddeyi görüyorum; yani, Zonguldak Türkiye Taşkömürü Kurumunu görüyorum.

Sizleri, bölgemle yani, Maden Kanunuyla birlikte devletin elini çekeceği ve TTK'nın yok olacağı inancında olduğum Zonguldak'ın tanımını yapmak istiyorum sizlere öncelikle. Zonguldak taşkömürünün, devletimiz için ne kadar önemli olduğunu sizlere anlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Zonguldak'ı tarif ederek konuşmama başlamamı belki tuhaf karşılayacaksınız; çünkü, bu madde, bütünüyle Zonguldak'ı ilgilendiriyor.

Zonguldak, taşkömürünün üretilmeye başlanmasıyla birlikte ülke gündemine gelmiş, Cumhuriyet öncesinde yerli yabancı sermayenin ilgi, kazanç kaynağı olmuştur. Başlangıçta Türkiye'nin Almanyası olarak nitelenen Zonguldak, daha sonraları, uzun yıllar ülke sanayiine omuz vermiştir. 1990'lı yılları hatırlarsınız, sadece maden işçisinin ücretinde yaşamış olduğu sorunla yüzbinler Ankara'ya yola çıkmıştır, meselesine sahip çıkmıştır. Zonguldak, o şanlı dönemlerde de, ülkemiz tarafından, her kesim tarafından emeğin başkenti ilan edilmiştir.

Zonguldak madenlerinde 4 500 madenci şehit vardır. Değerli arkadaşlar, Zonguldak'ta savaş olmadı, Zonguldak hiç işgali tanımadı; Zonguldak'ta 4 500 madenci, ülkesine, sanayiine katkı vermek için şehit düşmüştür.

İsmet Paşa Cumhurbaşkanı, ülkemiz İkinci Dünya Savaşına sokulmak isteniyor. İngiliz Lider Churchill, İsmet Paşa'yı sıkıştırıyor. İsmet Paşa Churchill'den üç şey istiyor; bir, Ankara; iki, İstanbul; üç, Zonguldak madenlerinin korunmasını istiyor.

Bu gerçekleri hatırlatarak konuşmama devam etmek istiyorum.

Zonguldak Taşkömürü havzası, 1937'de devletleştiriliyor, 1940'ta da EKİ kuruluyor. 3867 sayılı Kanunla, havza, devletleştirilmiş oluyor. 1957 yılında TKİ'ye bağlanıyor, 1983 yılında, bugün hâlâ devam eden TTK adını alıyor.

Havzanın eksi 1 200 metre kadar hesaplanmış jeolojik rezervi yaklaşık 1,354 milyar ton olup, yüzde 42'si görünür rezerv olarak kabul edilmektedir.

Taşkömürünün ömrü 200 yıldır. Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım da sürekli bahsediyor, gerçekten, biz, bu konuda çok büyük sıkıntı duyuyoruz. Taşkömürünün bilim adamlarınca ömrünün 200 yıl olduğu kabul edilmişken -önümüze konulan doğalgaz projeleri, petrol yataklarının bilimsel ömrü yine 50 yıl, doğalgazın 60 yıl- Zonguldak'ın ne kadar önemli bir bölge olduğunu hepimiz takdir edersiniz.

Kurumda bugün 14 925 personel çalışmaktadır.

Sizlere bir gerçeğin altını daha çizmek istiyorum. TTK tarafından üretilen taşkömürünün yaklaşık yüzde 75'i termik santrallara, yüzde 10'u demir çelik sektörüne, yüzde 15'i diğer sanayilere pazarlanmaktadır. Dünya birincil enerji ihtiyacının yüzde 23'ü yine kömürden karşılanmakta. Dünya elektrik üretiminin yüzde 38'i kömürden elde edilmektedir. Dünya taşkömürü üretiminin yaklaşık yüzde 16'sı çelik üretiminde kullanılmakta, dünya çelik üretiminin de yüzde 70'i kömür kullanılarak elde edilmektedir. Böylesi önemli bir gerçekle baş başayken, demir çelik işletmelerimiz kömürü nereden alıyor; binlerce kilometre uzaktan sıfır gümrükle getirilip, Zonguldak, Ereğli limanlarına ithal kömür gemileri giriyor. Milyonlarca dolar dövizimiz dışarıya gidiyor ve çok gariptir, biraz evvel Sayın Bakanım da bu şikâyeti dile getirdi; yani, biz, muhalefet partisi olarak, bölge insanı olarak aynı sıkıntıyı söylüyoruz, Sayın Bakanım da aynı sıkıntıyı söylüyor; ama, farklı düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Erdemir, Kardemir bu bölgeye Zonguldak'ta taşkömürü var diye kuruldu. Erdemir'in TTK'dan aldığı kömür 400 000 ton, dışarıdan aldığı kömür 2,5 milyon ton. Efendim, Erdemir'in istediği nitelikte TTK kömür üretemiyormuş. Şimdi, bu söyleniyor. Evet, mevcut yıkama tesisleri, gerek süreç gerek yaşları itibarıyla yetersiz.

Neden bu yıkama tesisleri bugüne kadar yenilenmedi; neden kırk, elli yıllık lavarlarla hâlâ bugün dayatılıyor? Bunu, ben, bölge milletvekili olarak, hükümete sormak isterim.

Ben, aynı zamanda KİT Komisyonu üyesiyim; Başbakanlık Yüksek Denetleme ve Hazineyle TTK'nın hesaplarının denetimini yapan milletvekiliyim. TTK'nın denetimlerini yaparken karşılaştığımız manzaraları gördükçe gerçekten yüreklerimiz sızlıyor. Yüzde 60'lara kadar bitmiş, milyonlarca dolar boşa gitmiş projeler yarım bırakılmış.

Değerli arkadaşlar, şayet, hükümet olarak, bu bölgenin arkasında olmazsanız, bu projeleri yarım bırakırsanız, yatırımı bilerek engellerseniz, sıfır gümrüğü çıkarıp ithal kömürün önünü açarsanız, şimdi çıkıp da "Zonguldak'ta 300 000 000 dolar var" dersiniz samimî olur musunuz?!

Tabii ki, bu anlattığım mesele, sadece bu hükümetin meselesi değil. Yirmi yıldır Zonguldak'a böyle bakıldı, yirmi yıldır madenlere böyle şaşı bakıldı; ama, Zonguldak ve ülkemiz bir seçim yaşadı. 3 Kasım'da halk bunu değerlendirdi; yirmi yıldır bu politikaları reddetti. Ellibir yılda olmayan bir şey oldu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin tamamı dışarıda kaldı, iki partili bir Meclis oldu. Şimdi, Zonguldak insanı da böyle bir değerlendirme yaptı; bu politikaları reddetti; ama, şimdi iş başında olan hükümetimizin ve Sayın Bakanımızın geçmişteki politikalarından pek farklı şeyler söylemediğini görüyoruz. Ulusal kaynaklarımız bütünüyle devredışı bırakılmak isteniyor. TTK, bilerek bu hale getirildi arkadaşlar! Bilerek ve isteyerek bu hale getirildi; yirmi yıldır bu hale getirildi.

Demir çelikte endüstri dışı bağımlı hale gelmiştir. Hepiniz bilirsiniz, takdir edersiniz, demir çelikte yüzde 30, yüzde 40 ithalat yapılabilir; bunun üzeri risktir! Bunun üzeri risktir! Dışarıya bağımlı bir ekonomi şekillenmektedir değerli arkadaşlar. İşte doğalgaz projelerini hep birlikte yaşıyoruz; Sayın Bakanın da o konudaki sıkıntılarını biliyorum. Hazine diyor ki "yirmi yılımız kapalı." Yirmi yılını kapatmışlar bu ülkenin doğalgaza. Doğalgazın bilimsel ömrü elli yıl, altmış yıl, taşkömürünün ikiyüz yıl. Bizi, hazinemizi doğalgaza yirmi yıl mahkûm etmişler.

Efendim, "kömürü biz de önemsiyoruz" diyorsunuz, "reddeden mi var" diyorsunuz. Sayın Başbakan, geçen sene, Zonguldak'a, biraz evvel bahsettiğim 4 500 madenci şehidimizin anıtının açılışına geldi. Ben de, o gün çok heyecanla o toplantıya katıldım. Sayın Başbakanımız "ocakları kapatmayacağız" dedi; ama, "ocakları satmayacağız" demedi ve orada alkış aldı. Belki insanlarımızın birçoğu umut adına bu yorumu yapamayabilir; ama, biz, ertesi gün basına vermiş olduğumuz değerlendirmemizde endişelerimizin devam ettiğini söyledik. Yani, Başbakan "ocakları satmayacağız, TTK bizim dönemimizde ayağa kalkacak" demedi.

Efendim, madenlerle ilgili araştırma önergelerimiz vardı, iki hafta evvel, bu çatı altında tamamı birleştirildi, hükümet reddetti. O araştırma önergelerimizin görüşmelerinde Sayın Bakan, yine, heyecanla dinledim ve Sayın Bakan, Maden Kanunuyla birlikte bölgeye müjdeleri olduğunu söyledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, son cümlelerinizi alacağım.

HARUN AKIN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Neymiş o müjdeler; TTK, Maden Kanunu kapsamına girecek, 10 000 kişi ek iş sahibi olacak. Bunu yöre adına alkışlamamak, bu projeyi desteklememek mümkün değil. Sayın Bakan konuşmalarına devam etti, "TTK 5 000 000 ton, özel sektör 4 500 000 ton olmak üzere Zonguldak'ta 9 500 000 ton kömür çıkaracağız" dedi. Sayın Bakanın söyledikleri, TTK Genel Müdürlüğü'nün Enerji Bakanlığına sunmuş olduğu bir çalışma. Tabii ki, Genel Müdürlük Bakanlığın bir parçası. Bu çalışma güzel bir çalışma, doğru bir çalışma olabilir; ama, Bakanlığın Zonguldak'a gidip, bu çalışmanın arkasında, TTK'nın devlet olarak, hükümet olarak arkasında olması gerektiğini söylemesi lazım. Şayet bu söylenenlerde samimî isek, Maden Kanununa da gerek yok diye düşünüyorum. TTK'nın şu anda önemli işlerinin hepsi -lağım sürme, taşımacılık- özel sektöre yaptırılıyor. Lavvarların durumu

ortada. Eğer bu konuda Sayın Bakanım ve hükümet samimiye, gelirler, Zonguldak'ta bu projeyi desteklediklerini açıklarlar ve onun peşine de zaten Maden Kanununa gerek yok.

Değerli arkadaşlar, TTK'nın, mevcut, 1940'dan beri gelen zaten bir kanunu var. Şimdi, deniliyor ki, rüdüvansı çözeceğiz. Şu anda, Zonguldak'ta bütün insanlar eminim bizi izliyorlar, rüdüvans saha sahipleri de izliyor. Rüdüvans saha sahiplerinin sorununu, KİT Komisyonu üyesi arkadaşlarım da biliyor; beraber gittik denetledik. O zaman, Kütahya Milletvekilimiz Sayın Hüsnü Ordu komisyon başkanımızdı; hükümete, Başbakana bir öneri sunduk. Zonguldak'ta Türkiye Cumhuriyeti Danıştayının ilgili dairesi rüdüvansı iptal etmiş ve görüş bildirmiş; Sayın Bakanım biliyor.

Sayın Bakanım, biraz evvel, Balıkesir Milletvekilime bölgesiyle ilgili "sizin bölgenizde Danıştay kararlarına saygı duyduk, uyguladık" derken, Zonguldak'ta niye Danıştay kararlarına saygı duyulmuyor? Danıştay diyor ki: "Rüdüvans yasal değil." Ama, görüş bildiriyor. O görüş ne; bunu, mevcut havzai fahmiyede 3867'nin içinde çözebilirsiniz diyor. Biz de bunu o zaman, KİT alt komisyonu olarak benimsedik, Enerji Bakanımıza bildirdik ve imza altına aldık. Tam bir sene geçti, hiç ses yok.

BAŞKAN - Sayın Akın, bakın, sürenizi çok geçtiniz, son cümlelerinizi rica ediyorum. Ben gereken toleransı gösterdim.

HARUN AKIN (Devamla) - Bitiriyorum, çok önemli olduğu için...

Sayın Başkanım, bir bölgeden bahsediyorum, 1 000 000 kişiyi ilgilendiriyor. Çok rica edeceğim, 1 dakikada toparlıyorum.

BAŞKAN - Diğer maddelerde de konuşursunuz.

HARUN AKIN (Devamla) - Bir sene oldu bu yapılmadı. Bugüne kadar ne hükümet yetkilisinin ne de bakanın ağzından ben hiç oradaki rüdüvans saha sahiplerini duymadım; ama, rüdüvans önümüze konularak, bu işin Maden Kanununda halledileceği söyleniyor; işte bu bize samimi gelmiyor. Bu meseleyi halletmeden, bu meseleyle boğuşurken bir de bunun yanında önümüze Erdemir çıktı. Neymiş; Erdemir bölgede kömürçülük yapacak. Sayın Bakanım, Erdemir o bölgede taşkömürü var diye kuruldu. Erdemir tabii ki bizim gururumuz, baş tacımız. Zonguldak'ı niye böyle sıkıntılı bir şeyle baş başa bırakıyorsunuz. Zonguldak'ın yarısı Erdemir bu işi yapsın, yarısı TTK ayağa kalksın diyor. Yani, bu bölgede bir milyon insan yaşıyor. Biz, bunun, bu devretme sözcüğünün, Plan ve Bütçe Komisyonunda elimizden geldiğince mücadelesini verdik, siz konuşmanızın en başında dediniz ki: "Devretmeyle ilgili kaldırdık." Cumhuriyet Halk Partisi olarak, biz, Plan ve Bütçe Komisyonunda, bunun bu kadar mücadelesini verdik kimse bizi tınmadı, ciddiye almadı; dün de bizim bununla ilgili önergemiz olmasına rağmen, bugün, kaldırıldığını duyuyoruz.

Bir de, Anayasa aykırı bir durumu var.

BAŞKAN - Sayın Akın, siz de Divanı dinlemiyorsunuz. Son cümlelerinizi rica ediyorum, yoksa mikrofonu kapatacağım.

HARUN AKIN (Devamla) - Tamam Başkanım.

Son olarak, değerli arkadaşlar, tabii ki, bu gerçekten -biz, o bölgede doğduk büyüdük, bir milyon insan var o bölgede- önemli bir konu, madenlerden bahsediyoruz. Zaten, biraz sonra 2 önergemiz var, önergede de değinmek isterim. Bizim Zonguldak'ın, TTK'nın Maden Kanununa ihtiyacı yok diye düşünüyorum, kendi kanunu var. Şayet, hükümetimiz, Sayın Bakanımız, gerçekten bölge için hayırlı bir iş yapmak istiyorsa, TTK'nın 3867 sayılı Kanununa sahip çıksın; rüdüvansı da burada çözeriz, istersek kurumu da ayağa kaldırırız diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, size de ayrıca teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

Sayın Bakan, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, devamlı olarak bölgelere selam gönderiliyor, yanlış selam gitmesin diye, ben sizden bu sözü istedim.

ASIM AYKAN (Trabzon) - Siz, doğru selamı gönderin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Doğru selamı şöyle gönderelim: Şimdi, Türkiye'de birtakım kurumlar, maalesef, şu veya bu sebepten dolayı zarar ediyor. Bunun detayına girmek istemiyoruz; çünkü, biz geçmişle uğraşmak istemiyoruz, geleceğe bakıyoruz. Şu anda da, maalesef, bir bölgemizde ben de o bölgeye mensup sayılıyım bir kurumumuz zarar ediyor. Bu zarar, yaklaşık 350 000 000 dolar

Bunu, ya 70 000 000 böleceğiz, devamlı olarak bunu ödeyeceğiz veyahut da çözüm bulacağız. Bize yakışan, buna çözüm bulmaktır ve maalesef, cumhuriyetin artık kronikleşmiş bir problemidir bu. Biz, bu probleme de neşter atmaktan çekinmeyeceğiz, bunu çözeceğiz. Bunun çözümünün sonucunda da, bu ülke ve bölge ve dolayısıyla güzel Zonguldakımız, bir problemini çözmüş olacak ve bundan mutlu olarak ayrılacağız, çözeceğiz. Buna, kazan-kazan diyorlar; bu, yeni bir tabir biliyorsunuz, win-win dediğimiz, kazan-kazan. Burada, her iki taraf kazanacak; hem Zonguldak bölgesi hem ülke hem biz kazanacağız. Biz de, böyle bir problemi çözmenin şerefini ve mutluluğunu kazanmış olacağız.

Şimdi, yapacağımız şey şu: Şu anda, bu kurum, 320 ile 350 milyon dolar arasında zarar ediyor, 2 milyon ton da kömür üretiyor. Şu anda, kurumlarımızın, mevcut demir çelik sektörünün istediği miktar 5 milyon ton. Şimdi, bunu üretmemiz mümkün. Bunu üretmek için de, yapacağımız çalışmada, biz, havzai fahmiye dediğimiz yasada değişiklik yapacağız; yapmak istediğimiz şey bu. Nasıl ki, biraz önce, kanunlar, birer dogma değildir, değişebilir, insanın mutluluğu içindir, ülkenin mutluluğu içindir dedik; bunu da değiştireceğiz. Bunun için, bu kanunla, rödövanla işletme imkânını tanıyoruz. Bundan sonra ele alacağımız, bazı kanunlarda değişiklik yapılmasıyla ilgili bir tasarımız var; orada da, münhasıran, özellikle, havzai fahmiyeyi masaya yatırıyoruz. Bunu çözdüğümüz zaman, hem bölge rahatlayacak hem de ülke rahatlayacak ve buna kesin çözüm getiriyoruz. Getireceğimiz çözüm, cumhuriyetin önemli çözümlerinden biri olacaktır. Bunun için, çok yoğun bir şekilde çalışıyoruz; sendikayla, halkla görüşüyoruz. Teknik olarak, TTK, bu işin en yetkili kurumudur; onunla görüşüyoruz ve biz, burada olduğu gibi, orada da bir konsensüse varmak istiyoruz; çünkü, bu problemler, ortak çözülecek, ortak akılla, bilgiyle, teknikle çözülecek konular ve inançla çözülecek konulardır. Bununla ilgili olarak hazırlığımızı yaptık. Burada, havzai fahmiye dediğimiz şey; yani, eğer, olaya, şu kürsü gibi bakacak olursak, böyle bir alanı kapatmış TTK; şurada, şu bardağın tabağı kadar olan bir yeri işletiyor. Biz, şimdi, diğer yerleri de işletmeye açıyoruz, bütün mesele bu. Bunu yaparken, pazarı hazır olan bir piyasa var. Yani, 5 000 000 tonu bugün olsa alacak olan, Erdemiriyle, Karabüküyle, İskenderunıyla, termik santralleriyle hazır bir saha var ve Çin'den dolayı da fiyatlar yükselmiş, navlun yükselmiş. Biz, orada 2 000 000 ton koklaşabilir, metalurjik taşkömürü üretiyoruz ve bir kurum var, bunu istiyor, yalvarıyor; fakat, veremiyoruz.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Niye veremiyoruz Sayın Bakanım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Onun sebebini size sormak lazım!

HARUN AKIN (Zonguldak) - Size sormak lazım Sayın Bakan!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Size sormak lazım!.. Aslında, bu, hepimizin problemi. Ben, burada, size takılıyorum! Bu husus, bizim sorumluluğumuzdur.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Kurumun kapasitesi 4 500 000 ton Sayın Bakan...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Mademki sorumluluğu bu millet bize verdi, biz bunu çözeceğiz. Siz de, bunu, birlikte...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Bakan, TTK'nın 4 500 000 ton kurulu kapasitesi var...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - İsterseniz, bunu diyalog halinde görüşelim; ama, bu problemi çözeceğimize inanıyoruz, çözeceğiz; ama, siz...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Efendim, biz, sizi umutla dinliyoruz. Yani, bizim bir muhalefet olma durumumuz yok...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Tamam, beraber çözeceğiz...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Ama, samimî bir şeyler bulamıyoruz Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Ben, sizi davet ettim; gelin, çalışmalara katılın. Biz, herkesin gözü önünde bir iş yapıyoruz. Bakın, 5 000 000 ton... Böyle, mal kaçıran gibi olacak bir şey değil. 5 000 000 ton kömürü, kazacağız, çıkaracağız ve piyasası hazır olan bir yere satacağız, bunu hazırlıyoruz ve bunun neticesinde, 9 800 kişi ilave istihdama kavuşacak.

HARUN AKIN (Zonguldak) - İnşallah!..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - En büyük sendikanın sıkıntısı, acaba, çalışanların sayısı düşer mi; yani, bundan dolayı da üyemiz ve gelirimiz azalır mı, çalışanların sayısı azalır mı diye düşünüyordu.

Bakın, ne diyorum size; 10 000'e yakın kişi de buradan eklemek yiyecek. Yeni... İlave bu... İlave olarak... (AK Parti sıralarından alkışlar)

HARUN AKIN (Zonguldak) - İnşallah!..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Devamla) - Üretimi artırıyoruz, adam çalıştırıyoruz, piyasası hazır diyoruz; daha ne istiyorsunuz yani! Üstelik, burada, kanunların dogma olmadığını siz de söylüyorsunuz; değiştireceğiz bunu. Mademki millet bize bu çoğunluğu vermiş, bu kanunları değiştireceğiz, bu problemleri çözeceğiz, hep beraber mutlu olacağız.

Teşekkür ederim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, 20.10'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.38

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.15

BAŞKAN: Başkanvekili İsmail ALPTEKİN

KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Enver YILMAZ (Ordu)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93 üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

451 sıra sayılı Kanun Tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

.- Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360,2/128) (S.Sayısı:451) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet?.. Yok.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.16

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.22

BAŞKAN: Başkanvekili İsmail ALPTEKİN

KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Enver YILMAZ (Ordu)

-----0-----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 93 üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

451 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/360, 2/128) (S. Sayısı: 451) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının 23 üncü maddesi üzerinde şahsı adına ilk söz Zonguldak Milletvekili Sayın Fazlı Erdoğan'a aittir.

Sayın Erdoğan, buyurun.

FAZLI ERDOĞAN (Zonguldak)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanun tasarısının 23 üncü maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; hepinizi en kalbi duygularıyla selamlıyorum.

Yıllardan beri Türkiyemizi idare edenler, cumhuriyetimizin kuruluşundan bugüne yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizden bahseder; ama, bunları değerlendirme, bunları ekonomiye katma, üretime katma, ekonominin gerçekten can damarı haline getirmede en önemli kaynak insandır, insanın elindedir. İnsan, yerine göre, madeni tanıyan, yerine göre, madeni bulan, hatta Uzun Mehmet'in de Zonguldak taşkömürünü bulduğu gibi, bulduğu gün de kendi imkânlarıyla onu kullanmasını beceren bir varlık olduğuna göre, bugün de teknolojik anlamda, yeraltında bulunan kaynaklarımızı en iyi şekilde kullanmanın tabii ki, çabasını veriyoruz.

Özellikle, kendi bölgemizle ilgili 23 üncü madde üzerinde gerek büyük kuruluşların gerek özel sektörün gerek Türkiye Taş Kömürünün kendisinin bugüne kadar orada yapmış olduğu çalışmalarla bölge üzerinde birtakım açılımlar olmuş, rodövanları kullanan firmalar sıkıntılara girmiş. Bu kanunla, rodövanlıların birtakım sosyal hakları, güvencelerini sağlamak amaçlanmaktadır; birinci hesap buna göre yapılmıştır.

İkincisi de; özellikle, Armutçuk bir numune ölçü olmak kaydıyla, Erdemir'in de buraya bir yatırım yapmasının belki düşünülmesi açısından, Türkiye Taş Kömürünün hukukî uhdesi elinde olmak kaydıyla -gerektiğinde işletmesi zaten yapılıyor- işlettirir, bir ifadeyle devredilebilir noktasında daha önce bir açılım vardı. Çeşitli girişimler devreye girdi. Biraz önce, Sayın Bakanımızın, muhalefet milletvekilimiz, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili Harun Beyin de vurgu yaptığı gibi "devretmek" terimi kaldırılarak "işletilebilir" ifadesiyle, belki bir anlamda Erdemir'in buraya yatırım yapmasının önü açılmıştır. Burada Erdemir doğru; TTK sayesinde oraya konuşlanmış; ama, artık, TTK'nın da bugün Erdemire vereceği çok şey bu haliyle kalmadığı için, Erdemir'in TTK'ya çok şey verme dönemi başlamıştır. Erdemir, orada yatırım yapıp, üretimini artırıp, arzu edilen kalitede kömürü kullanıp, istihdama yönelik, kendi güvencesini, kendi yapısını devreye koymak istemektedir.

Dünyada hiçbir çelik sektörü düşünemezsiniz ki demiryolu ağı bulunmasın, Erdemir bunların dışında. Yine, dünyada hiçbir çelik sektörü düşünemezsiniz ki onun hammadde garantisi olmasın. Erdemir'in dışındaki bütün demir çelik fabrikaları, kendi yerli kaynaklarına yönelmiş ve bunların hammadde kaynağını belli sözleşmelerle garantiye almıştır. Tabii, demir çelikte 3 000 000 tonu, 5 000 000 Erdemirde, 12 000 000 da İsdemirde hedeflediğine göre, 2013 yılındaki hedefi 13 000 000 ton demir çelik yataşı mamulünü üretmektir. Böyle bir hedefi olan Erdemir'in, taşkömürüne de, diğer doğal

enerji kaynaklarına da, hammaddeye de son derece ihtiyacı vardır. Onun için, Türkiye Taşkömürü Kurumu... Bölgesel olarak da, Erdemirin, elbette oraya can kulağıyla baktığı, orayı değerlendirdiği bilinmektedir.

Bu maddede üzerimize düşen görevi, bölgesel olarak... Muhalefetiyle, iktidarıyla, biz, o bölgenin tribününe oynayan insanlar olmak istemiyoruz. Evet, 320 000 000 dolar zarar var; ama, o zararın yanında, eğer değerlendirilirse, 500 000 000-600 000 000 dolar da kâra geçecek bir noktadayız. 1,3 milyar ton taşkömürü rezervi olan bir yerin milletvekiliyiz, bu rezerv, Türkiye'de veya dünyada 228 yıl geçerli bir enerji kaynağıysa, hepimiz bunun sahibi olmaya mecburuz.

Bu duygular içerisinde muhalefet duyarlıdır, kendilerine teşekkür ediyorum. Sayın Bakanımızın da açılımı gerçekten bölgemiz açısından bizi ümitlendirmiştir. Sendikamızı, Taşkömürünü idare edenleri ve Erdemiri bir araya getirip, meseleye sahip çıkmak istiyoruz. Bunu, siyasî polemik malzemesi yapmak istemiyoruz, bu konuda herkes kadar biz de duyarlıyız; bu duyarlılığımızdan dolayı, sizlerle, bundan sonraki gelişmeleri hep birlikte takip etmeye devam edeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum. Sağ olun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Şahsı adına ikinci söz isteği Zonguldak Milletvekili Sayın Nadir Saraç'ındır.

Buyurun Sayın Saraç.

Süreniz 5 dakika.

NADİR SARAÇ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta, şahsımla birlikte 22 milletvekili arkadaşımızın, Türkiye Taşkömürü Kurumunun sorunlarının araştırılarak, alınması gereken önlemlerle ilgili Meclis araştırması önergesi Genel Kurulca reddedilmemiş olsaydı, taşkömürünün ülke için, Zonguldak için nasıl yaşamsal önem taşıdığını Yüce Meclise ve kamuoyuna anlatma olanağı bulabilecektik.

Aynı gün, bu araştırma önergelerine yönelik açıklamalar yapan Sayın Bakan, Zonguldak'ı ülkemizin en sorunlu bölgelerinden biri olarak tanımladı. Bu görüşü tartışmak veya paylaşmak için Zonguldak Kentinin tarihî sürecini ve önemini bilmek gerekir diye düşünüyorum.

Bu arada, Sayın Bakana, demin, arkadaşımızın yaptığı bir konuşmayla ilgili olarak "kentlere mesajlar gönderiliyor, selamlar gönderiliyor" yorumu için de şu yanıtı vermek istiyorum: Bizler milletvekilleriyiz. Bugün, bu yasayla, özellikle, yasanın 23 üncü maddesiyle Zonguldak konuşulmaktadır, Zonguldak taşkömürü konuşulmaktadır. Zonguldak insanı, şu an, televizyonlarının başında, telefonlarla yasanın hangi noktada olduğu konusunda bilgilenmek adına beklemektedir. Zonguldak denince, sizlerin, tüm yurttaşlarımızın aklına madencilik, hatta özel olarak, taşkömürünün varlığı ve önemi gelmelidir. Yani, Zonguldak, özellikle taşkömürü üretimine başladıktan sonra, kömürümüzün metalurjik özelliği nedeniyle, cumhuriyet döneminden bugüne, sanayimizin kuruluşuna verdiği katkılarla kalmamış, Çatalağzı Termik Santrali (ÇATES) ile Ereğli ve Karabük Demir-Çelik Fabrikalarının yörede kurulmasının temel nedeni olmuştur.

Türkiye'de, koklaşabilir taşkömürünün üretildiği tek kent Zonguldak'tır. Bu özellikleriyle, yıllarca, gelişmişlikte ilk 10 il arasındayken ve kurumda 50 000 işçi çalıştırırken sorun yaşamayan TTK, 1980'li yıllara gelmiş; ardından, yoğun emeklilik ve yatırım noksanlığıyla, 15 000'in altındaki çalışanıyla zarar eden kurum olarak, bugün, âdeta, ülkenin ekonomik kamburlarından biri olarak düşünülerek Maden Kanunu kapsamına alınmış; daha önemlisi, bunun faturası bölgeye çıkarılarak, Zonguldak gözden çıkarılma noktasına getirilerek, Türkiye Taşkömürü Kurumunun devredilmesi, yani, özelleştirilmesi amacıyla Yüce Meclisin gündemine taşınmıştı. Böylece, demir-çelik sektörünün vazgeçilmez hammaddesi olmasına karşın, artık, taşkömürünün stratejik olma özelliği, bugün yapılacak son bir atakla ortadan kaldırılma noktasındaydı.

Değerli milletvekilleri, Zonguldak, taşkömürüyle özdeşleşmiş bir kenttir. Taşkömürü olduğu için Zonguldak vardır. Türkiye Taşkömürü Kurumu, Erdemir, Kardemir vardır. Böyle düşündüğünde, Zonguldak'ı düşünmek, Türkiye'yi düşünmekle eşanlamlıdır. Petrol yataklarının 40 yıllık, doğalgaz yataklarının 60 yıllık ekonomik ömrünün olduğu bir süreçte, 200 yılı geçen ömrüyle ve 1 254 000 000 tonluk rezerviyle daha 180 yıllık üretim anlamına gelen ve ülkemizde sadece Zonguldak'ta bulunan taşkömürünün taşıdığı önem ortadadır.

Taşkömürü rezervinin böylesine büyük olması, ekonomikliği, teminindeki güvenilirliğiyle hep, en önemli enerji kaynağı olmuş, son günlerde, dünya genelindeki fiyatlarının yüzde 100 civarında artarak, çok daha yüksek maliyetlere ulaşmasıyla, sadece ülkemizde değil, dünyadaki dikkatleri de Zonguldak'a yöneltmiştir.

Bugüne kadar canı ve kanı pahasına binlerce maden şehidiyle kömürü çıkararak ülke kalkınmasına çok önemli katkılar yapan Zonguldak için bizler; kurumun rehabilite ve modernize edilmesini, acilen özerk bir yapıya kavuşturularak gerekli sayıda üretim işçisinin işe alınmasını, rödevansta hukuksal sorunların aşılacak yaygın, yasal ve gerçekçi düzenlemeler yapılmasını, bu konuda gerekli hazırlık çalışmaları yapmakta olan Türkiye Taşkömürü Kurumu için ulusal bir program düzenlenerek, geçmişteki Zonguldak umudunu tekrar yeşertmeyi beklerken, Sayın Bakanın en sorunlu bölge olarak nitelediği Zonguldak Bölgesine devrim niteliğinde bir çözüm getirme hazırlıklarını da öğrendik bu anda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Saraç, mikrofonu açıyorum; lütfen, tamamlayın.

NADİR SARAÇ (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şu konuştuğumuz yasa tasarısının ilgili maddesiyle Ereğli kömür havzasında yer alan havzaların ruhsatlandırılarak, öncelikli Erdemir ve bunun dışındaki özel sektöre Türkiye Taşkömürü kurumunu açmak, işletmek ve devretme yetkisi vermek, hepimizin daha net anlayacağı, son yılların çok güncel bir deyimiyle özelleştirme devrimini gerçekleştirmektir amaç. Verilen önergelerle "devretme" sözcüğünün tasarı metninden çıkarılması, en azından, Türkiye Taşkömürü Kurumu ve bölge insanının bugünkü endişelerinin büyümemesine neden olmuştur.

Zonguldak'ta üretilen taşkömürünün çok eski bir düzenlemeyle üretildiğini bizzat Sayın Bakan söylemektedir; peki, bilim ve teknoloji ağırlıklı faaliyetlerle ülke kaynaklarının daha verimli kullanılmasını hedefliyor; yani, ulusal kaynaklarımızı sahiplendiğimizi belirtiyoruz.

Erdemir tabii ki bizimdir; özellikle Zonguldak için, tüm Türkiye için yaşamsal önem arz etmektedir. Demir-çeliğin metalurjik özellikle taşkömürüne ihtiyacı da bilinmektedir. Yasa metni böyle geçmiş olsaydı, böylece başlanan bir ilk, izleyen süreçte yarınlarda ne olacağını hiç bilemediğimiz, bugünden çok daha olumsuz sonuçları beraberinde getirebilecekti.

Değerli milletvekilleri, Zonguldak Milletvekili olmanın verdiği büyük onur ve sorumlulukla Yüce Parlamentonun huzurunda bir kez daha yineliyorum. Bizim, bölge olarak dileğimiz, son yıllarda tamamen ihmal edilen, 150 yıllık üretim kültürüne sahip ve rezervine göre bir o kadar yıl daha kömür üreteceğini düşündüğümüz Türkiye Taşkömürü Kurumunun kendi ayakları üzerinde durabilmesi, üretim ve verimliliğinin artırılarak maliyetlerin düşürülmesi ve eskiden olduğu gibi ülke ekonomisine katkı verir duruma getirilmesidir.

Zonguldak'ın zaten bir yasası var; ama, mevcut yasanın da önce Zonguldak için, ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Saraç.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Maddeyle ilgili üç önerge var, bu önergeleri, sırasıyla okutup, aykırılığına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

451 sıra sayılı Kanun Tasarısının 23 üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Maden Kanununun Ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki "devretmeye" ibaresinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Harun Akın Yaşar Tüzün Nadir Saraç

Zonguldak Bilecik Zonguldak

K.Kemal Anadol Mustafa Özyürek

İzmir Mersin

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 23 üncü Maddesinin Ek Madde 1'in üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Taner Yıldız Hasan Ali Çelik Mustafa Elitaş

Kayseri Sakarya Kayseri

Mustafa Demir Fazlı Erdoğan Polat Türkmen

Samsun Zonguldak Zonguldak

Ali Yüksel Kavuştu

Çorum

"Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir"

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

451 sıra sayılı Kanun Tasarısının 23 üncü maddesinin kamu yararı bulunmadığından Tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Harun Akın Nadir Saraç K. Kemal Anadol

Zonguldak Zonguldak İzmir

Yaşar Tüzün Nail Kamacı

Bilecik Antalya

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi en aykırı önergeyi okutup, işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

451 sıra sayılı kanun tasarısının 23 üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Maden Kanunu-nun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki "devretmeye" ibaresinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Harun Akın (Zonguldak) ve arkadaşları.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Harun Akın'ın önergesini okuduk. Biraz önce okuttuğum Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız'ın önergesi de aynı mahiyettedir, ikisinin de ifade ettiği aynıdır. Bu bakımdan, iki önergeyi müşterek işleme alacağım.

Sayın Komisyon, aynı mahiyetteki bu iki önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Başkanım, ikisinin birleştirilmesinin uygun olduğu görüşünderiz; takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Akın, konuşacak mısınız, yoksa, gerekçeyi mi okutayım?

HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

HALUK İPEK (Ankara) - Kabul edeceğiz ya Sayın Akın...

HARUN AKIN (Zonguldak) - Bir şey izah edeceğim de...

BAŞKAN - Buyurun.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, iki parti grubumuz tarafından aynı mahiyette verilen önergelerimizin birleştirilerek kabul edilmesi yönündeki çabaların bizi memnun ettiğini ifade etmek istiyorum.

Sadece, söz almamın nedenini açıklamak istiyorum. Konuşmamızın ilk başlarında, Sayın Bakanımızın, Anayasaya aykırı olan şeklini kendilerinin değiştirdiğini söylemesi üzerine söz almış bulunmaktayım; çalışmalarımı sizlere aktarmak istedim.

Değerli arkadaşlar, gerçekten, Zonguldak'ta bu mesele çok önemli; çünkü, Zonguldak Kenti madenle oluşmuş bir kent. Böyle olunca, bir bölge madenle oluşmuşsa, kendi oluşmasıyla ilgili maddeler de Mecliste gündeme gelmişken, haliyle, önemli hale geliyor.

Şimdi, devretme konusunda, bizim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, dün, Türkiye Büyük Millet Meclisine müracaatımız vardı. Bugün de, iktidar partisi tarafından aynı mahiyette bir önergenin verilmesini memnuniyetle karşıladık. Şimdi de önergeler birleştirildi ve birazdan oylanacak.

O yüzden, ben, bu akşam bizlerle olan Genel Kuruldaki bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Ayrıca, bu yaklaşımından ötürü Sayın Bakana da teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

Efendim, ikinci önergenin gerekçesini mi okutayım?

HALUK İPEK (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu fıkıyla, Ereğli Kömür Havzasını uhdesinde bulunduran Türkiye Taşkömürü Kurumuna verilmiş olan taşkömürü ruhsatının devir etme yetkisi kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleştirilen ve bir milletvekilimizin gerekçesini açıkladığı, diğerinin de gerekçesini okuttuğum, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

451 sıra sayılı kanun tasarısının 23 üncü maddesinin kamu yararı bulunmadığından tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Harun Akın (Zonguldak) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılmıyoruz.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

HARUN AKIN (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar söz almış bulunuyorum; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, 23 üncü maddede, gerçekten, bir kamu yararı olmadığını düşünüyoruz ve tasarıdan çıkarılmasını istiyoruz. Önergemizi de bu doğrultuda hazırladık; çünkü, 1988 yılından itibaren başlayan rüdevans meselesi, her zaman için önümüze konulmuştur. Rüdevans meselesiyle, TTK, Maden Kanununa doğru sürüklenmiştir. Yalnız, 1.5.2002 tarihinde, Danıştayın görüşüyle ve rüdevansı iptaliyle, olay, bir başka boyut kazanmıştır.

Biz de, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Danıştayın önerisini benimsemiş ve bu konuda "mevcut Havzai Fahmiyye Kanununa bir ek madde ilave edilerek, hem Zonguldak'taki kaçak kömürcülüğün önüne geçilecek hem de rüdevans saha sahiplerinin işletme ruhsatlarının yasal hale gelmesi sağlanacak" diye görüşlerimizi bildirmiştik. Bu görüşlerimizi, TTK'nın denetimini yaptığımız KİT Komisyonunda da dillendirdik, öneri olarak toplantıda sunduk, Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız da kabul etmişti; fakat, bu uygulanmadı. Şimdi gelinen noktada, rüdevans çözülecek ve TTK kurtulacak diye, kurum, Maden Kanununa sokulmak isteniyor.

Değerli arkadaşlar, biz "Maden Kanununa girmesin, rüdevans kendi kanunu içinde çözülür" dedik; ama, kabul ettiremedik, TTK'yı Maden Kanununa soktunuz. İşte -ben, biraz evvel, Sayın Bakana teşekkür ettim- o "devretme" ibaresi neden konuldu, kim tarafından konuldu; onu, hâlâ daha bilemiyoruz. Bununla ilgili endişelerimiz de çok ciddi şekilde devam ediyordu. Plan ve Bütçe Komisyonunda, biz, o "devretme" ile ilgili çok mücadele verdik; ama, hiç ciddiye alınmadık. Dünyede, bununla ilgili olarak, Anayasaya aykırılığını bildirdik, bugün. AK Parti Grubu da, bu konudaki önergesini birleştirdi. Sayın Bakanım, bugüne kadar, bu niye konmadı? Niye bugüne kadar, bu kadar uzatıldı? Bunu anlamak istiyoruz.

Gerçekten, şimdi, Zonguldak için, yeni bir dönemdir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Maden Kanununa girmesin, kendi kanunuyla halletsin dedik; fakat, Maden Kanununa, TTK giriyor ve "devredilme" ibaresi kaldırılıyor. Şimdi, kurumun hukukî uhdesi korunuyor ve rüdevans hallediliyor. Tabii ki, bu çok önemli bir durum. Bundan sonraki süreci parti olarak izleyeceğiz.

Sayın Bakanımın, bölgeyle ilgili müjdeli haberleri var. "10 000 kişi ek istihdam... Erdemir TTK'dan kömür alacak... Bölge kalkınacak... TTK 4.5-5 milyon ton kömür üretecek" diyor. Arkadaşlar, bunlar çok ciddi rakamlar. Bunlar, inşallah, söylendiği gibi olur diye düşünüyoruz.

Endişemiz, işte bu, bugün, verilen önerge idi. O devretme idi, devretme olduğu sürece, bu söylediklerinizin hiçbiri bize samimî gelmiyordu.

Şimdi, birlikte devretmeyi kaldırdık; ama, Sayın Bakanın konuşmasında, Cumhuriyet Halk Partisinin de, bu konudaki iyi niyetli çalışmasını söylemesini istedim. Sadece AK Parti kaldırmadı. Cumhuriyet Halk Partisinin takibiyle, Zonguldak Bölge Halkının hassasiyetini birleştirdik ve bugün, inşallah, bu önergeyle bu madde kalkacak. Biz de bundan sonra, parti olarak, bölgemiz adına, Sayın Bakanımın da söylemiş olduğu ve TTK'mızın da mevcut durumunu izleyeceğiz.

Değerli arkadaşlar, şimdilik diyeceklerim bundan ibaret. Zamanınızı aldım, affınıza sığınıyorum; ama, konuştuğumuz bölge, gerçekten çok önemli bir bölge, 4 500 şehidi olan bir bölge; yani, Zonguldak öyle kolay bir il değil. Sayın Bakanımızla, sözlerimizle sürekli karşı karşıya kalıyoruz; yani, o 70 milyona 300 000 000 doları dağıtalım demesine de çok üzülüğümü ifade etmek istiyorum.

Zonguldak, yıllarca ülke sanayiine omuz vermiş; yani, eğer il olarak bir alacak hesabı yapılırsa, biz, bütün illerden alacaklıyız. Bütün illerden alacaklıyız. Birçoğunuzun ilinin haritası yokken, Zonguldak kömürleriyle sizin il haritalarınıza katkı vermek için, cumhuriyetin kurulmasına katkı vermek için madenci şehit düşmüş.

İşte, o 300 000 000 dolara takıldığımız zaman, biz endişeleniyoruz. Demek ki, sadece para hesabı. 300 000 000 dolar konuşulduğu zaman, sadece para hesabı, hesap makinesiyle bu hesap yapılıyor diye heyecanlanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, son cümlelerinizi rica ediyorum.

HARUN AKIN (Devamla) - Oysa ki, madenler tabii ki zarar edecek. Dünyanın hangi ülkesinde taşkömürü kâr etmiş arkadaşlar?

Uluslararası bir karşılaştırma yaptığımız zaman, Almanya'da ton başı maliyetler 200 dolar, İngiltere, Fransa ve Zonguldak'ta 125-135 dolar. O yüzden, çok hassas bir konu. Bölge insanı da, Türkiye'nin kamburu gibi ilan edilmekten rahatsız.

Lütfen, Sayın Bakanım'dan da rica ediyorum; Zonguldak'ın zararını, böyle, sürekli, zarara dayalı bir şey yapıyoruz gibi söylemesin, çok üzülüyoruz; çünkü, biz alacaklıyız. Biz alacaklıyız, Türkiye'nin bütün illerinden alacaklıyız.

HASAN ANĞI (Konya) - O kadar da değil!

HARUN AKIN (Devamla) - O kadar beyefendi, o kadar!

Zonguldak, en son senenin hesaplarında, KDV olarak aldığından fazlasını veren beşinci il; ama, böyle rakamlarla konuşmuyoruz. Zonguldak'ın bir farklı özelliği var; o yüzden, bundan sonra, inşallah, Maden Kanunu Zonguldak'a hayırlı olur. Biz haksız çıkarsak, son kez, geleceğiz, buradan, tekrar, sizlerden, Zonguldak'tan, Sayın Bakandan, hükümetten özür dileyeceğiz. Bunu yapacağız. Ama, ya biz haklı çıkarsak? Ya, biz haklı çıkarsak ne olacak? Zonguldak, ocaklar, TTK, tekrar kendine gelemeyecek diye korkuyoruz.

BAŞKAN - Sayın Akın, son cümlelerinizi rica ediyorum.

HARUN AKIN (Devamla) - Bu endişemizi sizlerle paylaşmak istedim.

Hepinize saygılar sunuyorum. Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, gerekçesini dinlediğiniz, Hükümetin ve Komisyonun katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23 üncü maddeyi, kabul edilen önergeler doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24.- Maden Kanununa aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

"EK MADDE 2.- Bakanlık, Genel Müdürlüğün bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

BAŞKAN - Ek madde 2 üzerinde söz isteği?.. Yok.

Ek madde 2'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 3'ü okutuyorum:

EK MADDE 3.- Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bakanlıkça müştereken düzenlenir. Bakanlar Kurulu kararı ile maden ve petrokok ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

BAŞKAN - Ek madde 3 üzerinde söz isteği?.. Yok.

Ek madde 3'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 4'ü okutuyorum:

EK MADDE 4.- Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.

BAŞKAN - Ek madde 4 üzerinde söz isteği?.. Yok.

Ek madde 4'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 5'i okutuyorum:

EK MADDE 5.- Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" ile ilgili bölümünden çıkarılmış ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" ile ilgili bölümüne eklenmiştir."

BAŞKAN - Söz isteği?.. Yok.

Ek madde 5'i ek listelerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, ek madde 2, 3, 4 ve 5'i kabul ettik. Bunlar madde 24'ün ek maddeleri olduğu için, madde 24 çerçeve maddedir.

24 üncü maddeyi tümüyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25.- Maden Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12.- Elektronik posta ile yapılacak müracaatların başlama tarihi Genel Müdürlükçe ilan edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

25 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26.- 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti, Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

26 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27.- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun değişik 53 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"(10) Maden İşleri Genel Müdürü veya Yardımcısı,

(11) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü veya Yardımcısı."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

27 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28.- 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır.

Madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

28 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29.- 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Millî park karakterine sahip olduğu tespit edilen alanlar, Millî Savunma Bakanlığının olumlu görüşü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkların da görüşü alınarak, Çevre ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile milli park olarak belirlenir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30.- 23.7.1995 tarihli ve 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre yapılır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31.- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 15 inci maddesinin (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise bu faaliyetin izin süresinin bitimine kadar, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalar hakkında ormansız alan statüsü uygulanır."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32.- 20.11.1981 tarihli ve 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içme suyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri

çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

32 nci maddeyle ilgili bir önerge var; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 32 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin Fehmi Öztünç Fahri Çakır

Hatay Hakkâri Düzce

Metin Kaşıkoğlu Ayhan Sefer Üstün

Düzce Sakarya

"Madde 32- 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içmesuyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği esaslarına göre, büyükşehir belediyeleri sınırlarını geçmeyecek şekilde genel müdürlükçe belirlenir."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSOYNU SÖZCÜSÜ SEBAHATTİN YILDIZ (Muş) - Sayın Başkanım katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Biz de katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet ve Komisyon önergeye katılmıyor.

Gerekçesini mi okutalım?

HALUK İPEK (Ankara) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Bu önergeyle, kanalizasyon şebekesine verilmesi sakıncalı maddeler ile içmesuyu alınan havzaların korunması için gereken tedbir ve düzenlemeler İstanbul Büyükşehir Belediyesi görev alanı sınırları içerisi için 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle İSKİ Genel Müdürlüğünce, diğer büyükşehirlerde ise, büyükşehir belediyeleri sınırları içinde kalması şartıyla genel müdürlükçe Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikler kapsamında belirlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Hükümetin ve Komisyonun katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

32 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33.- 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

33 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34.- 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Devlet ormanları hudutları içerisinde maden aranması ve işletilmesi, Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen şartlara uyularak, ruhsat grubu gözetilmeksizin yapılır. Orman hudutları içinde alınan muvafakat süresi, temdit dahil işletme ruhsat süresi sonuna kadar devam eder. Ayrıca madencilik faaliyetleri için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine fon bedelleri hariç olmak üzere orman mevzuatı hükümlerine göre bedeli alınarak izin verilir.

Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmü şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35.- 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun değişik 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Başkası adına tapulu, sahipsiz ve/veya zilyedi tarafından iktisap edilmemiş yerin kamulaştırmasında binaların asgari levazım bedeli, ağaçların ise 11 inci madde çerçevesinde takdir olunan bedeli zilyedine ödenir."

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36.- 13.12.1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin yeniden düzenlenen 13 üncü maddesinin değişik (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynı hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,"

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37.- Maden Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki "ilgili dairenin" ibaresi "Genel Müdürlüğün", 38 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daire" ibaresi "Genel Müdürlük" ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "ilgili daireye" ibaresi "Genel Müdürlüğe" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38.- a) 6.6.1901 tarihli Taşocakları Nizamnamesi,

b) 15.2.1956 tarihli ve 6664 sayılı Taşocakları Muamelaatının Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanun,

c) Maden Kanununun 8 inci maddesi, 18 inci maddesinin ikinci cümlesi, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26 ve 28 inci maddeleri,

d) Maden Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ihbar" ibaresi ile "ön işletme ruhsatı" ibaresi; 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ön işletme" ibaresi; 42 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkraları ile 43 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "ön işletme ve" ibaresi; 44 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "ön işletme veya" ibaresi;

Yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay süre ile I.Grup (a) bendi madenler için işletme ruhsatı müracaatı ile dokuz ay süre ile I.Grup (b) bendi madenler için işletme ruhsatı, II.Grup, III.Grup ve IV.Grup madenler için arama ruhsatı, V.Grup madenler için sertifika müracaatları kabul edilmez. Maden Kanununun Bu Kanun ile değişik 14 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapıların inşasında kullanılacak hammadde izinlerinin alınması bu kısıtlamaya tabi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kura ile belirlenir. İlk hafta içerisinde yapılan müracaatlardan işletme ruhsat harcı kadar müracaat harcı alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş;

a) Mermer arama ruhsatları bir yıl uzatılır. Maden arama ruhsatlarında ise talep halinde süre beş yıla tamamlanır.

b) Ön işletme ruhsatları süresi sonuna kadar devam eder. Bu süre içinde arama ruhsatı hukuku hükümleri uygulanır.

c) Arama ruhsat süresi bitmiş olup ön işletme ruhsat talebinde bulunulan sahaların harç ve teminatlarının üç ay içinde yatırılması halinde mermer ruhsatları için bir yıl, maden ruhsatları için iki yıl süreli arama ruhsatı verilir. Süresi içinde harç ve teminatları tam olarak yatırılıp müracaatta bulunulmayan haklar iptal edilir.

d) İşletme ruhsat talepli sahaların işlemleri, talep tarihindeki kanun hükümlerine göre yürütülür.

e) Dolomit işletme izin alanları Maden İşleri Genel Müdürlüğünce incelenerek belirlenecek görünür ve muhtemel rezerv alanlarına II. Grup ruhsat verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihale edilmek üzere ilan edilen sahaların ihale işlemleri, ilan tarihindeki yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Bu ihalelerden alınan ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak Maden Kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ruhsat sahibinin talebi ile bir defaya mahsus olmak üzere işletme ruhsat alanı rezerv kaybına neden olmayacak şekilde, ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkan dahilinde olması ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da uygun bulunması halinde, en fazla dört ayrı ruhsata bağlanabilir.

Bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünür+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilmez. Bu ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tabi değildir.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kuruluşunca, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Maden Kanununun ilgili maddelerine göre 2000 hektarı geçmeyecek alanlar şeklinde ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, yürürlük tarihinden itibaren, mermer ruhsat saha-larında üç yıl, maden ruhsat sahalarında ise beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki rezerv alanlarını (görünür+muhtemel) belirleyerek Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu süreler sonunda görünür ve muhtemel rezerv alanı olarak belirlenmeyen alanlar taksir edilir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamazlar.

Ruhsatlı ve ruhsat talepli sahaların bu Kanun ile ilgili işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının Geçici 1 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz Taner Yıldız Hasan Ali Çelik

Ankara Kayseri Sakarya

Mustafa Elitaş Mustafa Demir Polat Türkmen

Kayseri Samsun Zonguldak

Ali Yüksel Kavuştu

Çorum

"Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatları, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamaz. Mevcut ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı grubu ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelikle hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartıyla bu Kanunla kapsama alınan madenler için arama ve işletme ruhsatları hak sağlar. Bu şekilde hak sağlayan I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsatları da Genel Müdürlük tarafından verilir."

BAŞKAN - Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Önerge sahipleri, gerekçeyi mi okutalım efendim?

HALUK İPEK (Ankara) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, tasarı yasalaştığında Bakanlık, mevcut arama ve önışletme ruhsat sahiplerinin, Kanun kapsamına alınan madenler için hak sağlamak üzere açacakları davalarla karşı karşıya kalacaktır. Davalar da, daha önce örneklerinde olduğu gibi, Maden Kanunu kapsamına alınan yeni madenlerle ilgili olarak mevcut ruhsatların hak sağlaması yönünde sonuçlanacaktır. Önergeyle, yargının ve Bakanlığın gereksiz yere meşgul edilmesi de engellenmiş olacaktır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı ve gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanun ile Maden Kanunu kapsamına alınan madenler için Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş yürüyen ruhsatların intibakı yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre süresi içinde temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır.

Valilikler, il sınırları içindeki taşocağı ruhsatlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve diğer bilgileri ile birlikte Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Ruhsat sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde harç ve teminatını yatırarak; I.Grup (a) bendi madenler için faaliyet alanının koordinatları ile il özel idarelerine, diğer grup madenler için işletme projesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat ederek Maden Kanununa intibak yaptırmak zorundadır.

Taşocağı ruhsatlarının faaliyet koordinatları ile ruhsat koordinatlarında farklılık olması durumunda, valiliklerin görüşü alınarak intibak yapılır.

Çimento, kireç fabrikası veya asfalt üretim tesisinden herhangi birine sahip olan taşocağı ruhsat sahipleri, bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azami elli hektarı geçmeyecek şekilde genişletme talebinde bulunabilir. Genişletme talebinde bulunulan alanda maden veya mermer ruhsatı bulunmaması halinde, genişletme elli hektarı geçmeyecek şekilde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülecek alan kadar yapılır.

Süresinde intibakı yaptırılmayan ruhsatlar iptal edilir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının Geçici Madde 2'nin altıncı fıkrasındaki "çimento" ibaresinden sonra gelmek üzere "beton santrali" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Sabri Varan Osman Akman Taner Yıldız

Gümüşhane Antalya Kayseri
M. Sait Armağan Murat Yıldırım
Isparta Çorum

BAŞKAN - Önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutalım?

HALUK İPEK (Ankara) - Gerekçeyi okutunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu fıkra ile çimento, asfalt üretim tesisi ve kireç fabrikasına sahip taşocağı ruhsat sahipleri tanınan bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azamî elli hektarı geçmeyecek şekilde genişletme ile ilgili verilen imkân asfalt tesisleri için de verilmiştir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Geçici madde 2'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 3'ü okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları, genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 4'ü okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 4.-Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapıncaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne incelettirilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez.

Jeotermal kaynak ve mineralli su sahalarında kaynak koruma alanlarının belirlenmesi zorunlu olup, bu alanlara ilişkin öngörülen tedbirlerin uygunluğu ve denetlenmesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler sonucunda, faaliyetlerin bilim ve tekniğine, kaynağın ve çevrenin korunmasına ve koruma alanları için öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, alınacak tedbirler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar bu tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde faaliyetlere izin verilmez.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün almış olduğu buluculuk hakları saklıdır. Ayrıca Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yatırım programları çerçevesinde yaptığı çalışmalar ile kaynak varlığını ortaya çıkardığı alanların veya sondaj ile elde ettiği akışkanın bulucusu olarak tescil edilir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş bir önerge var; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının Geçici 4 üncü maddesine aşağıdaki paragrafın ikinci fıkra olarak eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Salih Kapusuz Taner Yıldız Hasan Ali Çelik

Ankara Kayseri Sakarya

Mustafa Elitaş Mustafa Demir Polat Türkmen

Kayseri Samsun Zonguldak

Ali Yüksel Kavuştu

Çorum

"Jeotermal kaynaklar ve mineral suların bulunduğu yerlerde; bu kaynakların işletilmesi ve değerlendirilmesine yönelik tesisler için ihtiyaç duyulan araziler, çevresinde bulunan arazilere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması şartıyla, kullanım şekline ve niteliğine ve vasfına bakılmaksızın bu amaçla kullanılmak üzere tahsis edilir."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN - Takdire bırakıyorsunuz.

Hükümet?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Katılıyorsunuz.

Gerekçeyi mi okutalım sayın teklif sahipleri?

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerekçeyi okutun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ülkemiz jeotermal kaynaklar yönünden oldukça zengindir. Çoğu ilimizde jeotermal kaynakların bulunduğu yerler aynı zamanda tarım alanı olarak kullanılan yerlerdir. Jeotermal alanda yapılan turizm yatırımları yaygındır; ancak, tarımsal alanın tarım dışına çıkarılmasıyla ilgili yasal düzenleme eksikliği vardır. Hazırlıkları yapılan ve yakın gelecekte Meclisimize intikal edecek Toprak Kanun Tasarısı ve Jeotermal Yasa Tasarısında bu tür düzenlemelerin yer alacağı bilinmekte ise de ülke ekonomisine önemli katkıları olan termal turizm yatırımlarının önündeki bu engeli kaldırmak açısından geçici maddeye bir fıkra eklenmesi bu amaçla talep edilmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, geçici 4 üncü maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci maddeyi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 5.- 26.3.1322 tarihli mülga Madin Nizamnamesi veya 17.6.1942 tarih ve 4268 sayılı Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalara verilmiş işletme imtiyazı süreleri, imtiyaz sahibince bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde temdit projesi verilerek temdit talebinde bulunulması halinde projenin niteliğine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yirmi yıla kadar uzatılabilir. Devlet hakkı olarak yıllık cironun % 4'ü alınır. Ayrıca geçmiş yıllara ait temettü hissesine mahsup edilmek üzere ilk yılki cironun % 10'u da Devlet hakkı olarak alınır.

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulda görüşülmekte olan Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının Geçici Madde 5 in altıncı satırındaki "yüzde 4" ibaresinin "yüzde 1" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Haluk İpek Soner Aksoy Mustafa Demir

Ankara Kütahya Samsun

Recep Yıldırım Öner Ergenç

Sakarya Siirt

BAŞKAN- Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon)- Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz.

BAŞKAN- Hükümet katılıyor mu?..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu)- Katılıyoruz.

HALUK İPEK (Ankara)- Sayın Başkan, gerekçe okunsun.

BAŞKAN- Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4268 sayılı Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıçalardan devlet hakkı olarak yıllık cironun yüzde 1'inin alınması öngörülmüştür.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, komisyonun takdire bıraktığı, hükümetin katıldığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Geçici Madde 5'i kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde 6'yı okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 6.- 4683 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi olan 26.6.2001 tarihinden önce, tuz işletme izni için müracaat edilmiş, ihalesi yapılmakla birlikte, TEKEL Yönetim Kurulu tarafından ihalesi onaylanmamış tuzlarla ilgili ihaleler onanmış sayılır.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 7'yi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 7.- 10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemde bulunan 451 sıra sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının geçici 7 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini İçtüzüğün 87 nci maddesi gereği arz ve teklif ederim.

Süleyman Sarıbaş

Malatya

Geçici madde 7- 10.06.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

Bu özelleştirme sırasında verilen en yüksek teklif üzerinden eski hak sahiplerinin rüçhan hakkı mevcuttur. 15 gün içerisinde kullanılmayan rüçhan hakkından vazgeçilmiş sayılır.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SAİT AÇBA (Afyon) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet Katılıyor mu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutalım, konuşacak mısınız?

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Konuşmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan kanun tasarısının geçici 7 nci maddesinde, 1978 yılında Bülent Ecevit hükümeti tarafından devletleştirilen sahalardan, 2840 sayılı Yasayla, 1983 yılında iade edilmeyen 4 sahanın özelleştirilmesi söz konusu. Bu sahalardan 2 tanesi benim seçim bölgemde.

Bilindiği gibi, Anayasamızın eşitlik ilkesi ve mülkiyetin kutsallığı ilkesi göz önüne alındığında, kamulaştırılan bir sahanın, kamu yararı ortadan kalktıktan sonra tekrar hak sahiplerine makul değeri üzerinden iade edilmesi esas prensiptir.

Şimdi, burada yapılmak istenen, 1978'de bu maden sahaları çok güzel bir şekilde işletildiği halde, zapturapt altında devletleştirilen -sahalardan birine hiç makine girmemiş, hiç, tek gram maden çıkarılmamış- yirmi senedir bekleyen bir sahayı, aynı hak sahipleri, devletin tespit edeceği, 2840 sayılı Yasada belirlenen çerçevede, nasıl ki 254 saha 1983 yılında hak sahiplerine iade edildiyse, edilmesi gerekir iken, Anayasaya aykırı bir şekilde, Özelleştirme İdaresi tarafından özelleştirilmesi istenmektedir. Yani, sizin bir evinizi kamulaştıracaklar, arkasından diyecekler ki, kamu yararı ortadan kalktı, ne yapalım, bunu piyasada satalım. Kamulaştırılan ev sizin, değeri de belli, değerini tespit edecek imkânlar da var 2840 sayılı Yasada, şartlar da belirlenmiş, bu çerçevede, 254 ocak nasıl iade edildiyse, bu 4 sahanın da iade edilmesi gerekir iken, Özelleştirmeye devredilip, iki yıllık bir süreç içerisinde bir sürü müşavir kuruluşa, müşavir firmaya da para ödenerek bu sahaların devri sağlanıyor.

Bu önergemi, bu sahaların, hak sahiplerine -hakka, hukuka, adalete uygun olarak tecelli etmesi tesis edilmesi için vermiş bulunuyorum.

Takdirlerinize arz ediyorum efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sarıbaş.

Sayın milletvekilleri, komisyonun ve hükümetin katılmadığı, önerge sahibinin gerekçesini açıkladığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Geçici madde 7'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 8'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 8.- Bu Kanunun uygulamasına ilişkin tüm yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içinde çıkarılır.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

39 uncu maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 39.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Efendim, yürürlük maddesinde, Grup adına, İzmir Milletvekili Sayın Kemal Anadol söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Anadol. (Alkışlar)

CHP GRUBU ADINA K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; bugün, Parlamentomuz, yoğun bir çalışmayla, Maden Yasasının sonuna yaklaşmıştır. Şu anda yürürlük maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; şahsım ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Burada, bu yasanın uygulanmasıyla ilgili bir kuşkumu, önemli bir kuşkumu dile getirmek istiyorum. İnşallah, temenni ediyorum ki, bu kuşkum yersiz çıkar; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımızın, ona bağlı dairelerin, bürokratların titizliği sonucunda, benim bu kuşkum kendiliğinden zail olur.

Değerli arkadaşlar, biraz önce kabul ettiğimiz 28 inci maddeyle "petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır." Bunu kabul ettik. "Madenlerin işletilmesi İle ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür." Anlaşıyor ki, madenlerin işletilmesiyle ilgili, ÇED uygulanacak; ama, maden arama, jeotermal kaynak ve petrol arama olayında ÇED uygulanmayacak. Şimdi, Bakanlık bu izni verdiği vakit, ormanda, doğada, denizde bir zararın meydana gelmesi sonucunda, biliyorsunuz, bu zararların telafisi olanaksızdır. Ben, bürokratik işlemlerin kaldırılması gerekçesiyle tesis edilen bu hükmün doğaya zarar vermemesini, Anayasamızın 56 ncı maddesine ters düşmemesini temenni ediyorum. Bakanlar Kurulunun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ve ilgili dairelerin bu konuda duyarlı olmalarını bekliyorum. Bu kuşkumu, zabitlara geçmesi için, ilerideki uygulamaların titiz olması için dile getirmeyi bir görev saydım, bunu anlatmak için kürsüye çıktım, zamanınızı aldım.

Hepinize tekrar teşekkür eder, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Anadol.

39 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40 ıncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 40.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, oylama için 5 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın; Maden Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı: 265

Kabul: 262

Ret: 3(X)

Böylece, tasarı kabul edilmiştir; hayırlı olmasını diliyorum.

Efendim, Sayın Bakanımız çok kısa bir teşekkür konuşması yapacaktır.

Buyurun Sayın Bakanım. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MEHMET HİLMİ GÜLER (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maden Yasası gibi, ülkemiz için son derece önemli olan bir yasayı, uzunca bir çalışma döneminden sonra, çok kısa sayılabilecek bir Genel Kurul çalışmasıyla, çok şükür, sonuçlandırmış bulunuyoruz. Emeği geçen, katkısı olan tüm milletvekillerine, başta Cumhuriyet Halk Partisinin değerli milletvekilleri ve komisyon üyeleri olmak üzere, AK Partili değerli milletvekili arkadaşlarıma ve bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Bu arada, yeri gelmişken, Sayın Kemal Anadol'un bir noktadaki tereddütünü gidermek için de bu fırsatı bir vesile addediyorum.

Madde 28'de anılan petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri ÇED raporundan ârîdir, ona bağlı kalmayacaktır; ama, işletme, yani, madenin işletilmesi ÇED raporuna tabidir. Bu, şu anda yürürlükte olan ÇED Yönetmeliğinde de böyledir. Bu da, zaten, komisyonlarda görüşüldü.

Aslını ararsanız, biz de, AK Parti olarak, hükümet olarak ve Bakanlık olarak, çevre noktasında son derece hassasız. Biz, kalkınmayı ve yatırımları, insan için yapıyoruz, insana rağmen yapmıyoruz. Çevreye son derece saygılı bir hükümet olarak da, Maden Yasasını, ülkemizin kalkınmasında çok iyi bir enstrüman olarak kullanacağız. Bu, bizim millî bir görevimizdir. Millî kaynaklarımızı, mutlaka, ekonominin ve milletimizin hizmetine sunacağız ve bunu, kalkınmamız için bir fırsat ve şans olarak görüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Biz de, tekrar, hayırlı olmasını diliyoruz.